

DOI No: <http://dx.doi.org/10.14225/Joh974>

UŞAK REDİF TABURU VE YAPTIĞI HİZMETLER

Mehmet KARAYAMAN*

Özet

Osmanlı Devletinde III. Selim döneminde başlayan Nizam-ı Cedid hareketi, II. Mahmut döneminde Yeniçeri Ocağının kaldırılması ile sonuçlanmış, Osmanlı Devleti ordu teşkilatını yeniden düzenlemiştir. Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması ile birlikte ortaya çıkan asker ihtiyacını karşılamak amacıyla, 1834 yılında taşrada “*Redif-i Asâkir-i Mansûre*” teşkilatı devreye sokulmuştur. Redif teşkilatı, nizami birliklerde askerliğini tamamlayan tecrübeli erlerden daha fazla yararlanmak, taşrada düzen ve asayiş sağlamak ve devlete daha az maliyeti olan ihtiyat birlikleri tesis etmek amacıyla kurulmuştur. Her sancakta birer redif taburu oluşturulmuş, nüfusu tabur oluşturmaya yetmeyen sancaklar, diğer sancaklarla birleştirilmiştir. Redif askerleri, yılda bir defa buldukları kaza merkezine gelerek bir ay kadar eğitim yaparak köylerine geri dönmüşlerdir. 1843 yılında yapılan düzenleme ile 5 yıl nizamiye birliklerinde görev yapan askerlerin, 7 yıl da redif birliklerinde görev yapması kararlaştırılmıştır. Redif taburlarının sayısı 1869 yılında yapılan düzenleme ile 120’den 240’a, 1881 yılında yapılan düzenleme ile de 240’dan 384’e çıkarılmıştır. Zamanla redif teşkilatındaki bozulma, redif birliklerinin eğitim ve disiplinine de yansımış, Balkan Savaşlarında yaşanan facianın sorumlusu olarak görülen redif teşkilatı, 1913 yılında kaldırılmıştır.

Çalışmamızda, 1849 yılından itibaren faaliyetlerini takip edebildiğimiz Uşak Redif Taburu hakkında bilgi verilmeye çalışılacaktır. 1878 yılına kadar I.Hassa Ordusu 5.Redif Alayına bağlı olan Uşak Redif Taburunun daha sonra II. Orduya bağlı 26.Redif Alayına bağlandığı görülmektedir. 1869 yılında yapılan düzenleme ile redif taburlarının sayısı artırılmış, Uşak Mukaddem Redif Taburu ve Uşak Tâli Redif Taburu isminde iki redif taburu kurulmuştur. 1891 yılına ait seferberlik planı ile ordu teşkilatına bakıldığında Uşak Mukaddem Redif Taburunun, II. Ordu, 9.Redif Mukaddem Kolordu,18.Kütahya Tümeni, 35.Kütahya Tugayı, 70. Afyonkarahisar Alayına bağlı olduğu görülmektedir. Uşak Tâli Redif Taburu ise II. Ordu, 15.Redif

* Doç. Dr. Uşak Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

Tâli Kolordusu, 30.Afyonkarahisar Tümeni, 59.Afyonkarahisar Tugayı, 118.Afyonkarahisar Alayına bağlı olarak görev yapmıştır. 1891 yılında yapılan düzenleme mukaddem ve tâli redif taburları birleştirilerek, kaza merkezlerinde bulunan redif taburlarının sayısı bire indirilmiştir.

Uşak Redif Taburu 1891 yılındaki Yemen İsyanı, 1897 yılındaki Osmanlı-Yunan Savaşı ve 1912-1913 yıllarındaki Balkan Savaşları başta olmak üzere pek çok savaşta aktif görev almıştır. Çalışmamızda Başbakanlık Osmanlı Arşivi ve Hüdavendigar Vilayeti Salnamelerindeki bilgilerden yola çıkarak, Uşak Redif Taburunun kuruluşu, teşkilat ve kadro yapısı, Taburda görev yapan subayların terfi ve emeklilik işlemleri, Taburun savaşlarda, isyanların bastırılmasında ve asayişin sağlanmasında aldığı görevler hakkında bilgi verilmeye çalışılacaktır. Uşak Redif Taburuna ait ortaya konulacak bilgilerle, Osmanlı Devletinin son döneminde uygulanan redif teşkilatının taşradaki yansımaları hakkında yapılacak araştırmalara ve Uşak şehir tarihine ilişkin çalışmalara katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelime: *Uşak, Redif, Uşak Redif Taburu, Osmanlı Devletinde Ordu*

Uşak Redif Battalion and Their Activities

Abstract

Nizam-ı Cedid reforms began during the reign of Sultan Selim III, ended when Mahmut II disbanded the Janissary and resulted in reorganization and modernization of the Ottoman Army. With the purpose of fulfilling the need of soldier shortage resulting from the disbandment of the Janissary, army of “*Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye*” was founded in İstanbul Centre and “*Redif-i Asâkir-i Mansûre*” was established in the province. “Redif-i Asakir-i Mansure” was founded in 1834 in order to benefit from experienced soldiers, who used to serve in statutory forces, for a longer time; to maintain the order in the provinces; to establish cost-efficient reserve forces for the state. A redif regiment was established in each sanjak and some of the sanjaks, whose population was not enough to form a regiment, were combined with other sanjaks. Redif soldiers once a year came to the sanjak centre, received military training and returned their villages. They played an important role in maintaining the order, suppressing the revolts in their localities and when needed during the wartime, they were sent to the front line to help the statutory forces. Over time the deterioration in the redif organization had also negative effects on the education and discipline of redif troops. Finally redif troops were held responsible for failures of the Balkan Wars and were disbanded in 1913.

In our study, we will try to give information on Uşak Redif Battalion, whose activities could be traced beginning from 1849. Uşak Redif Battalion was initially part of the 1st Hassa Army 5th Redif Regiment, afterwards we observe that it became a part of the 26th Redif Regiment of the 2nd Field Army. Uşak Redif Battalion was in

active duty during many wars like Yemeni Revolt in 1891, Ottoman-Greek War in 1897 and Balkan Wars in 1912–1913. Our study is based on the archival documents from Başbakanlık Osmanlı Arşivi (The Ottoman Archives of the Prime Minister's Office) and Hüdavendigâr Province *Salnames*. We will try to provide information on the foundation, organizational structure, personnel status, promotion and retirement procedures of the officers served in the battalion, tasks they were given during suppressing the revolts and maintaining the order. We aim to contribute to the studies on local history of Uşak and activities and impact of the redif organization introduced in the later years of the Ottoman State by providing information on Uşak Redif Battalion.

Keywords: *Uşak, Redif, Redif Battalion, Ottoman Army*

Redif Teşkilatının Kuruluşu

Redif, kelime itibariyle sonradan, arkadan gelen anlamına gelmektedir. Askeri terim olarak ise nizamiye (muvazzaf) sınıfından sonra gelen, ihtiyat sınıfı/muvazzaf ordunun yedeği olan askerler için kullanılmıştır¹.

1826 yılında Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması ile birlikte modern bir ordunun kurulması gündeme gelmiştir. Çok geniş coğrafyaya hükmeden Osmanlı Devletinin elindeki bürokratik kadrolarla etkin bir vergi ve askerlik sistemi kurmak ve halktan düzenli bir şekilde vergi ve asker toplamak kolay olmamıştır. Bu nedenle bir yandan İstanbul merkezde “*Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye*” ordusu oluşturulurken diğer yandan da taşrada, “*Redif-i Asâkir-i Mansûre*” teşkilatı devreye sokulmuştur. 1834 yılında padişah tarafından kabul edilen “*Redif-i Asâkir-i Mansure İçin Vaz’ ve Te’sis Buyrulmuş Talimatname*” ile her sancakta, subayları ile birlikte 1400’er kişilik dört bölüklü taburlar kurulması, nüfusu yeterli olmayan sancakların komşu sancaklarla birleştirilmesi öngörülmüştür. Redif teşkilatının temelinde, henüz yeterli sayıya ulaşamamış olan Asâkir-i Mansure askerlerini taşraya göndermek yerine, taşrada ikamet edenlerden bir ordu oluşturarak, taşradaki asayiş ve düzeni sağlama, devlet otoritesini tesis etme, isyanlara zamanında ve etkili bir şekilde müdahale etme, Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması ile taşrada oluşan askeri boşluğu doldurma, savaş zamanında nizami birlikleri redif birlikleri ile takviye etme isteği etkili olmuştur². Yılın belli zamanlarında

¹ Abdülkadir Özcan, “*Redif Maddesi*”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Cilt:34, İstanbul, 2007, s.524.

² Cahide Bolat, *Redif Askeri Teşkilatı (1834-1876)*, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2000, s.14-15.

eğitim faaliyetlerini yürüten ve kalan zamanlarda tarımsal faaliyetlerle ilgilenen redif askerleri sayesinde, tarım üretiminde düşüş yaşanmasının önüne geçilmeye çalışılmış, askeri giderler büyük oranda azaltılmıştır.

Piyade ve süvari birliklerinden oluşan redif askerlerinin talimler sırasında ihtiyaç duyduğu elbise, silah, maaş ve tayinatları devlet tarafından karşılanmıştır. Talimleri bittiğinde, redif askerlerinin silahları ve giysileri ellerinden alınarak memleketlerine gönderilmiş, redif askeri olduklarının bir göstergesi olan fesi, devamlı surette takmalarına izin verilmiştir. Redif askeri olmak isteyenlerin 23-32 yaş arasında olması, vücutlarında askerlik hizmetini yerine getirmelerine engel bir sakatlık bulunmaması şartı getirilmiştir. Kur'a ile tespit edilecek olan redif askerlerinin kayıtlarının tutulmasından ve İstanbul'a gönderilmesinden sancak mutasarrıfları ve valiler sorumlu tutulmuřtur³.

Redif teşkilatının kurulduğu yıllarda, orduda yeteri kadar subay olmadığı için redif teşkilatının subay ihtiyaı, redif birliklerinin kurulduğu bölgedeki ileri gelen ailelerden (ayan, voyvoda, eşraf, derebeyleri vb.) karşılanmaya çalışılmış, bazı yerlerde redif birliklerinin komutanlıklarına, "Redif-i Mansure Müşiri" unvanı ile valiler atanmıştır. Redif birliklerinin kurulduğu yerde nizamiye birlikleri varsa, redif askerlerinin eğitimini nizamiye birliklerindeki askeri personel yaptırılmıştır. Eğer nizami birlik yoksa askerlik hizmetini yapmış deneyimli biri eğitim yaptırılmıştır. Redif birliklerinin eğitimini yaptırın subayların, yılda bir defa İstanbul'a gidip oradaki eğitim almaları zorunlu hale getirilmiřtir⁴. Bir süre sonra redif birliklerine, nizamiye birliklerindeki gibi daimi görev yapan subaylar atanmıştır.

1836 yılında yapılan düzenleme ile redif teşkilatı yeniden şekillendirilmiştir. Redif taburlarının mevcudu 860'a indirilerek, her sancakta  tabur oluşturulması kararlaştırılmıştır. Redif birliklerinin yaptığı talimlere, münavebe (nbetleşme) usul getirilmiştir. Taburların ilkbaharda ve sonbaharda olmak üzere yılda iki defa sancak merkezlerinde yaptıkları talimler, ilkbahar veya yaz aylarında yapılmak üzere yılda bire indirilmiştir. Drder bölükten meydana gelen taburların her bölüğünün sırayla sancak

³ Musa adırcı, "Anadolu'da Redif Askeri Teşkilatının Kuruluşu", **Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Tarih Araştırmaları Dergisi**, Cilt: 8, Sayı:14, Ankara, 1963, s.67.

⁴ zcan, a.g.m., s.525.

merkezlerinde üçer aylık talimler yapmaları kararlaştırılmıştır. Böylece hem tarımsal üretimde aksama olmamış hem de şehir merkezlerinde güvenliği sağlayacak, nöbet tutacak ve gerektiğinde sefere katılacak hazır asker bulundurulmuştur⁵.

1843 yılında yapılan düzenleme ile hayat boyu askerlik sınırlandırılmış, askerlik hizmet süresi on iki yıl olarak belirlenmiştir. 5 yıl nizamiye (muvazzaf) sınıfında askerlik yapan bir kişinin, terhis olduktan sonra 7 yıl redif sınıfında hizmet görmesine karar verilmiştir. Nizamiye birlikleri için ayrı, redif birlikleri için ayrı askere alma işlemi yapılırken, 1846 yılında yapılan düzenleme ile nizamiye birliklerinde 5 yıl askerlik yapanların redif yazılması gündeme gelmiştir. Bu düzenleme ile redif birlikleri milis birlik olmaktan çıkıp, nizamiye birliklerinin devamı niteliğinde, “*Yedek ordu*” haline getirilmiştir. Yapılan düzenleme ile redif birlikleri, nizamiye birlikleri arasında paylaşılmamış, nizamiye birliklerinin dışında kendi müstakil teşkilatlanmaları gereği, belirlenen kaza merkezlerinde toplanmışlardır. Her ordu bölgesi, nizamiye alaylarının adedi kadar redif bölgelerine ayrılarak, her bir bölgede dört taburlu bir redif alayının kurulması öngörülmüştür⁶. Bu şekilde, her biri 800 mevcutlu, 120 redif taburu kurulmuştur.

1869 yılında yapılan düzenleme ile Osmanlı ordusu, nizamiye (muvazzaf), redif (ihtiyat) ve müstahfız* olmak üzere üç kısma ayrılmıştır. 12 yıl olan askerlik hizmet süresi; 6 yılı nizamiye, 6 yılı redif, 8 yılı da müstahfız olmak üzere toplam 20 yıla çıkarılmıştır. Nizamiye askerleri 4 yıl görev yaptıktan sonra, 2 yıl süre ile “*ihiyat*” sınıfına geçirilmiş, askeri açıdan bir zorunluluk olmadığı zamanlarda, ihtiyat sürelerini geçirmek için memleketlerine gönderilmişlerdir⁷. 1869 yılında yapılan düzenlemeyle, Redif askerleri kendi içinde “*Mukaddem (Birinci)*” ve “*Tâli (İkinci)*” sınıfı olmak üzere ikiye ayrılmış, bir yerine iki redif taburu kurulmuştur. Altı yıl olan rediflik süresinin ilk üç yılı mukaddem, ikinci üç yılı da tâli sınıfında

⁵ Çadırcı, “*Anadolu’da Redif...*”, s.69.

⁶ Musa Çadırcı, “*Redif Askeri Teşkilatı*”, **Yedinci Askeri Tarih Semineri Bildirileri I**, Ankara, Genelkurmay Basım Evi, 2000, s.,53.

* Müstahfız, kelime itibarıyla korumak, ezberlemek anlamına gelmekte olup, Osmanlı ordu teşkilatında kaleleri koruyan, asayiş ve güvenliği sağlamakla yükümlü askerler için kullanılmıştır. 1826 yılında Yeniçeri Ocağı kaldırılınca müstahfız askerlerinin de görevleri sona ermiştir. Redif teşkilatının kurulması ile birlikte, rediflikten sonraki askerlik hizmeti ile yükümlü olanlar için kullanılmaya başlanmıştır. Bkz. “*Müstahfız*”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, Cilt:32, İstanbul, 2006, s.110.

⁷ Çadırcı, “*Redif Askeri...*”, s.55.

geçirilmekteydi. Bu şekilde 120 olan redif taburu sayısı 240'a çıkarılmıştır⁸. 1877 yılında müstahfiz sınıfı kaldırılarak, müstahfiz olarak ayrılan 8 yıllık süre, redif sınıfına eklenmiş ve “*Sınıf-ı sâlis*” adını almıştır. Bu suretle rediflik; mukaddem (birinci) sınıfı, tâli (ikinci) sınıfı ve sâlis (üçüncü) sınıfı olmak üzere üç sınıfa ayrılmıştır. Bu üç sınıf da kendi aralarında kısm-ı evvel (birinci kısım), kısm-ı sâni (ikinci kısım) adıyla ikiye ayrılmıştır. Bu şekilde her redif taburu merkezinden biri birinci, diğeri ikinci adıyla ikişerden altı redif taburu oluşturulmuştur.1881 yılın da yapılan düzenleme ile redif taburlarının sayısı 240'dan 384'e çıkarılmıştır. Redif olarak görev yapma süresi de artırılarak 8 yıla çıkarılmış, bunun ilk 4 yılının mukaddemlikte, diğeri 4 yılının tâli sınıfta geçmesine karar verilmiştir⁹.

1887 yılında çıkarılan ve 1892 yılında yürürlüğe giren "*Redif Kanunnamesi*" ile kaza merkezlerinde kurulan mukaddem (birinci) ve tâli (ikinci) taburlar birleştirilmiş, her redif dairesi bir tabur asker çıkaracak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Her redif dairesinde ikişer ilave redif taburu oluşturulmuş, bu şekilde oluşturulan ilave redif taburlarının sayısı 192'e çıkmıştır. Redif alaylarına 1879 yılında beri uygulanan, nizamiye alaylarının numaralarını takiben numara verilmesi sistemi değiştirilmiş, redif alaylarına birden itibaren yeniden numara verilmiştir. Redif taburlarına, bağlı buldukları alay içinde birden dörde kadar numara verilmişse de, taburlar daha çok kendi buldukları yerin ismiyle anılmışlardır¹⁰.

Balkan Savaşlarında, disiplinsiz ve askeri açıdan yetersiz redif birliklerinin düşman karşısında kısa sürede dağılarak kaçması, redif teşkilatının kaldırılmasını gündeme getirmiştir. I. Balkan Savaşının sonunda, 14 Şubat 1913 (1 Şubat 1328/7 Rebiyülevvel 1331) tarihinde çıkarılan “*Teşkilat-ı Umûmiye-i Askeriye Nizamnamesi*” ile redif teşkilatı lağvedilmiştir¹¹.

⁸ Bolat, **a.g.t.**, s.107.

⁹ Bolat, **a.g.t.**, s.108.

¹⁰ Bolat, **a.g.t.**, s.109,112.

¹¹ Mehmet Beşikçi, “*Balkan Harbi'nde Osmanlı Seferberliği ve Redif Teşkilatının İflası*”, **Türkiye Günlüğü**, No:110, Bahar 2012, s.22,https://www.academia.edu/2153972/Balkan_Harbinde_Osman%C4%B1_Seferberli%C4%9Fi_ve_Redif_Te%C5%9Fkilat%C4%B1n%C4%B1n_%C4%B0flas%C4%B1 (Erişim tarihi: 30.09.2016). Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan İslam Ansiklopedisinde “*Redif*” maddesini yazan J.Deny, redif teşkilatının kaldırılması ile ilgili olarak şu bilgileri vermektedir; “*Redif teşkilatı Genç Türkler tarafından ilga edilmiştir. 18 Ramazan 1330 (18 Ağustos 1328-31 Ağustos 1912) tarihli kanun, bu teşekkülün ilgasından bahsetmeyerek, redif efradının ikinci müfettişlikteki ihtiyat*

Uşak Redif Taburu

1834 yılında padişah tarafından kabul edilen, “*Redif-i Asâkir-i Mansure İçin Vaz’ ve Te’sis Buyrulmuş Talimatname*” ile her sancakta, subayları ile birlikte 1400’er kişilik dört bölüklü taburlar kurulması, nüfusu yeterli olmayan sancakların komşu sancaklarla birleştirilmesi öngörülmüştür. Yapılan düzenleme ile Uşak’ın bağlı bulunduğu Kütahya Sancağında, 7 Şubat 1835 tarihinde Redif Taburu oluşturulmuştur¹². 1836 yılında yapılan düzenleme ile her sancaktan bir yerine üç redif taburu oluşturulmasına karar verilmiş, redif teşkilatının bulunduğu sancaklar grup grup bir araya getirilerek müşirlikler kurulmuş, müşirliklere de valiler atanmıştır. İlk olarak Karaman, Ankara, Aydın, Erzurum, Edirne ve Hüdavendigar müşirlikleri kurulmuştur. Kocaeli, Bolu, Karesi, Eskişehir, Bursa, Afyonkarahisar ve Kütahya, Hüdavendigar müşirliğine bağlanmıştır¹³. 1836 yılında yapılan düzenleme ile yalnız Bolu ve Kocaeli sancaklarına mahsus olan “*Hassa Redif Taburları*”nın sayıları artırılarak Hüdavendigar, Afyonkarahisar ve Kütahya Sancaklarından oluşturulan taburlara da, hassa redif taburları ismi verilmiştir¹⁴.

Kütahya Sancağına bağlı kaza merkezi durumunda olan Uşak’ta, redif teşkilatına ait ilk bilgiler 1849 yılına aittir. 1849 yılı Osmanlı Devlet Salnamesine göre, 1.Hassa Redif Ordusu 6 piyade, 4 süvari alayından

taburlarından müstahfiz birliklerinin teşkilini derpiş etmektedir. Genç Türklerin bu kararı ağır tenkitlere uğramış, hatta Türklerin Balkan Harbindeki mağlubiyetinin sebebini de redifin ilgasında görenler olmuştur. Bkz. J. Deny, “*Redif Maddesi*”, **MEB İslam Ansiklopedisi**, Cilt:9, İstanbul, 1964, s.667-668.

¹² Bolat, **a.g.t.**, s.24, 27. Redif askerlerinin barınma, beslenme ve malzemelerinin temini, saklanması gibi sorunları çözmek amacıyla, 1840 yılında Kütahya şehir merkezinde bir kışla inşa edilmiştir. Kütahya Redif Kışlası içerisinde talimhane, koğuş, hastahane, ambar, ahır, cephanelik, depo, askerlik şubesi, orman muhafız kulübesi, hangarlar ve boyahane bulunmaktaydı. Bkz. Emine Gedik, **Arşiv Belgelerine Göre Kütahya Redif Taburu ve Redif Kışlası**, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kütahya, 2015, s.208.

¹³ Özcan, *a.g.m.*, s.525; Bolat, **a.g.t.**, s.31.

¹⁴ Bolat, **a.g.t.**, s.32. 1834 yılında redif teşkilatının kuruluşunda kısa süre sonra, Bolu ve İzmit sancaklarından birer redif taburu İstanbul’a getirilerek Padişah II. Mahmut’un huzurunda eğitim yaptırılmıştır. Birlikleri denetleyen II. Mahmut, yapılan eğitim ve manevralardan çok memnun kalmış, iki taburun bağlı olduğu livalara “*Redif Asâkir-i Hassa-i Mansûre*” adı verilmiş ve bundan sonra redif birlikleri de “*Hassa*” ve “*Mansûre*” şeklinde ikiye ayrılmıştır. Bkz. Ali Rıza Şimşek, **Osmanlı Ordusunda 18. ve 19.Yüzyıllarda Yapılan İslahat Çalışmaları ve Bu Çalışmalarda Yabancı Uzmanlarının Rolü**, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya, 2006, s.176.

oluşmaktaydı. Merkezi İstanbul'da bulunan 1.Hassa Ordusuna bağlı 5.Piyade Alayının 1.Taburu Afyon'da, 2.Taburu Yalvaç'ta, 3.Taburu Sandıklı'da, 4.Taburu da Uşak'ta idi¹⁵. 1870 yılına gelindiğinde mevcut durumun değişmediği, 4.Uşak Redif Taburunun, Hassa Ordusu 5.Redif Alayına bağlı olarak görev yaptığı ve bu durumun 1878 yılına kadar devam ettiği görülmektedir¹⁶.

Redif askerleri, yılın belirli zamanlarında eğitim için bir araya gelip, eğitimlerini tamamladıktan sonra evlerine geri dönmüşlerdir. Redif birliklerinde görev yapan askeri personel ise, birliğin bulunduğu kaza merkezinde sürekli olarak görev yapmıştır.1879 yılında yapılan düzenleme ile 800 mevcutlu her bir redif taburuna 1 kolağası ve 4'er mülazım-ı evvel tayin edilerek redifler için daimi kadrolu subaylar atanmıştır. Hüdavendigar Vilayeti Salnamelerinden yola çıkarak, 1870-1878 yılları arasında Uşak Redif Taburunun personel kadrosuna baktığımız zaman, birliğe binbaşı rütbesinde bir subayın komuta ettiği, bunun dışında 1 kolağası ile 8 yüzbaşı rütbesinde subay ile 1 tabur kâtibinin bulunduğu görülmektedir. 1875-1878 yılları arasındaki kadro durumuna bakıldığında ise mevcut kadroya, sağ kolağası ve sol kolağası şeklinde iki kadronun daha ilave edildiği görülmektedir¹⁷.

1869 yılında yapılan düzenlemeyle, Redif askerleri kendi içinde "*Mukaddem (Birinci)*" ve "*Tâli (İkinci)*" sınıfı olmak üzere ikiye ayrıldığı, kaza merkezlerinde bir yerine iki redif taburu kurulduğu görülmektedir. H.1302 (1884-1885)- H.1307 (M.1889-1890) yılları arasında yayınlanan Hüdavendigar Vilayeti Salnamelerinden, Uşak Redif Taburunun, "*Mukaddem*" ve "*Tâli*" redif taburu olarak ikiye ayrıldığı anlaşılmaktadır. Her biri 4 bölükten oluşan mukaddem ve tâli taburlara, kaymakam rütbesinde bir subay komuta etmekteydi. Her bir taburda 1 binbaşı, 1 kolağası, 4 bölük yüzbaşısı, 4 bölük mülazım-ı evveli, 4 bölük mülazım-ı sâni ile birer tabur kâtibi görev yapmaktaydı. Bunların dışında mukaddem taburda, bir tüfekçi ustası istihdam edilmekteydi¹⁸.

1891 yılına ait seferberlik planı ile ordu teşkilatına bakıldığında Uşak Mukaddem Redif Taburunun, II. Ordu, 9.Redif Mukaddem

¹⁵ Barış Arslan, **H.1265 (M.1849) Devlet Salnamesine Göre Osmanlı İdari Yapısı**, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2007, s.52.

¹⁶ Bkz. Ek 3, Tablo 1.

¹⁷ Bkz. Ek 3, Tablo:1.

¹⁸ Bkz. Ek 3, Tablo 2.

Uşak Redif Taburu ve Yaptığı Hizmetler

Kolordu, 18.Kütahya Tümeni, 35.Kütahya Tugayı, 70.Afyonkarahisar Alayına bağlı olduğu görülmektedir. Merkezi Afyonkarahisar'da bulunan 70.Alayın diğer taburları ise Afyonkarahisar, Sandıklı ve Simav taburları idi. Uşak Tâli Redif Taburu ise II. Ordu, 15.Redif Tâli Kolordusu, 30.Afyonkarahisar Tümeni, 59.Afyonkarahisar Tugayı, 118.Afyonkarahisar Alayına bağlı olup, merkezi Afyonkarahisar olan 118.Alayın diğer taburları ise Afyonkarahisar, Sandıklı ve Simav idi¹⁹.

1892 yılında redif teşkilatında yeni bir yapılanmaya gidilmiş, mukaddem ve tâli redif taburları tekrar birleştirilerek, her sancakta dört bölüklü tek bir redif taburu kurulması öngörülmüştür. H.1310 (M.1892-1893)-H.1325 (M.1907-1908) tarihleri arasında yayımlanan Hüdavendigâr Vilayeti Salnamelerine bakıldığında, Uşak Mukaddem Redif Taburu ile Uşak Tâli Redif Taburunun birleştirilerek, 4 bölükten oluşan tek bir redif taburunun kurulduğu görülmektedir. Buna göre Uşak Redif Taburuna kaymakam rütbesinde bir subay komuta etmekte olup, taburda 1 binbaşı, 1 kolağası, 4 bölük yüzbaşı, 1 misafir yüzbaşı, 4 bölük mülazım-ı evveli, 4 bölük mülazım-ı sâni, mülazım-ı evvel rütbesinde 1 depo memuru, 1 depo muavini ile 1 tabur kâtibi ve 1 tüfekçi ustası görev yapmaktaydı. 1892 yılında yapılan düzenleme ile mevcut taburların dışında, ilave redif taburları kurulmuştur. Hüdavendigâr Vilayeti Salnamelerinde yer alan bilgilerde, 1899-1903 yılları arasında Uşak'taki mevcut redif taburuna ilave olarak, “1.İlave Redif Taburu” ve “2.İlave Redif Taburu”nun kurulduğu, 1.İlave Redif Taburuna mülazım-ı evvel, 2.İlave Redif Taburuna ise mülazım-ı sâni rütbesinde subayların komuta ettiği görülmektedir²⁰. 1892 yılında yapılan düzenlemede birliklerin konumları da yeniden yapılandırılmış, Uşak Redif Taburunun, “1.Uşak Redif Taburu” adıyla II. Ordu, 26.Alaya bağlanması kararlaştırılmıştır. Bu durum 1910 yılına kadar devam etmiştir. Nitekim Kolağası Hafız Ali Efendi

¹⁹ **Türk Silahlı Kuvvetler Tarihi III ncü Cilt, 5 nci Kısım (1793-1908)**, Ankara, Genelkurmay Başkanlığı Yayını, 1978, bkz. Kuruluş 5, Redif Teşkilatı ve Seferber Olma Yerleri (1891) ile ilgili tablo.

²⁰ Bkz. Ek 3, Tablo 3A, Tablo 3B, Tablo 3C. II. Ordu bölgesinde 35. Çanakkale, 6.Bandırma, 7.Afyon, 8.Konya, 25.Edirne, 26.Kırcaali Redif Tümenleri ile 53.Kırklareli Redif Tugayı bulunmakta olup, II. Ordunun redif askerlerinden oluşan toplam kuvveti 13 tugay, 26 alay, 104 tabur ve 416 bölükten oluşmaktaydı. Bkz. **Türk Silahlı Kuvvetler Tarihi, III ncü Cilt, 6 ncı Kısım (1908-1920), 1 nci Kitap**, Ankara, Genelkurmay Basımevi, 1971, s.128.

tarafından 14 Eylül 1910 tarihinde verilen emeklilik dilekçesinde, “*II. Orduya bağlı 26.Redif Alayı, 1.Uşak Taburunda görevli*” olduğu ifade edilmiştir²¹.

1900-1902 yıllarına ilişkin bilgilerde Uşak'ta bir redif alayı oluşturulduğu ve komutasına da Binbaşı Esat Beyin atandığı görülmektedir²². Yine 1902-1905 yıllarına ilişkin bilgilerde Uşak'ta redif askerlerinden oluşan bir süvari bölüğü kurulduğu ve komutanlığına Yüzbaşı Mehmet Beyin, süvari mülazım-ı sâniligine de Mehmet Selahattin Beyin atandığı anlaşılmaktadır²³. Redif teşkilatındaki süvari birlikleri 6 Aralık 1908 tarihinde kaldırılmış, yalnız piyade sınıfı kalmıştır²⁴. Uşak'taki redif süvari bölümünün de faaliyetleri 1908 yılında sona ermiştir.

Uşak kazası sadece redif taburuna değil aynı zamanda redif alayı ve tümenine de ev sahipliği yapmıştır. Kaymakam (Yarbay) Abdülhalim Beyin, 17. Edirne Redif Alayına atanması ile ilgili olarak kaleme alınan 31 Mart 1889 tarihli yazıda, “*II.Ordu-yu Hümayuna mensup redif 26.Uşak Alayı komutanı*” şeklinde bir ifade kullanılmıştır²⁵. Uşak ve Eşme Redif Taburlarının sevkine ilişkin 25 Haziran 1894 tarihli bir yazıda, “*Uşak Redif Alayına bağlı Eşme Redif Taburu*”²⁶, Uşak Redif Taburunun ihtiyaç duyduğu elbise, silah, cephane vb. ihtiyaçlarla ilgili 24 Ağustos 1899 tarihli yazışmada da yer alan, “*II. Orduya bağlı 26.Redif Alayının 1.Uşak Redif Taburu*” şeklindeki ifadeler, bize Uşak'ın aynı zamanda redif alayı merkezi olduğunu göstermektedir. Yazışmalardan, 26.Redif Alayının aynı zamanda “*26.Uşak Redif Alayı*” olarak isimlendirildiği ve bu Alayda, 1.Uşak Redif Taburu, 2.Eşme Redif Taburu, 3.Çal Redif Taburu ve 4.Çivril Redif Taburunun bulunduğu anlaşılmaktadır²⁷.

²¹ BOA., İ.HB., 58/1328; BOA., BEO.,3804/285293; BOA., İ.HB., 58/41

²² Bkz. Ek 3, Tablo 3B.

²³ Bkz. Ek 3, Tablo 3A, Tablo 3B, Tablo 3C.

²⁴ **Türk Silahlı Kuvvetler...(1908-1920)**, s.127.

²⁵ BOA., İ.AS., 27/1316.

²⁶ BOA., Y.MTV., 98/41; BOA., Y.MTV., 98/26.

²⁷ BOA., Y.MTV., 194/113. 3.Çal ve 4.Çivril Redif Taburları Uşak Redif Alayına bağlanmıştır. Bu durum Çal, Çivril ve Uşak arasında telgraf hattının önemini artırmıştır. Uşak ile Çal ve Çivril kazaları arasındaki telgraf haberleşmesi, Kütahya, Karahisar-ı Sahip, Akşehir ve Isparta gibi merkezler üzerinden yapılmakta ve üç gün sürmekteydi. Bu gecikmenin giderilmesi için Dâhiliye Nezareti, 17 Kasım 1908 tarihinde Posta ve Telgraf Nezaretine bilgi vererek, gereğinin yapılmasını talep etmişe yeni bir telgraf hattın inşası mümkün olmamıştır. Bkz. Biray Çakmak, “*Osmanlı Devleti'nde İletişim Modernleşmesinin Taşra Boyutu: Uşak Kazası'nda Posta ve Telgraf Hizmetleri (1870-1912)*”, **Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, 2015 Bahar (22), s.70

Uşak Redif Taburu ve Yaptığı Hizmetler

1908 yılına gelindiğinde, Osman ordusunda redif teşkilatı 6 ordu şeklinde yeniden düzenlenmiş, her orduda 1.sınıf (redif-i mukaddem) redif tümeni ve 2.sınıf (redif-i tâli) redif tümeni ile süvari alayları oluşturulmuştur. Uşak Redif Taburu da II. Orduya bağlı, 2.Bandırma Redif Fırkası, 12.Kütahya Redif Livası, 26.Uşak Redif Alayının 1.Taburu olarak faaliyet göstermiştir. Uşak, hem 26.Redif Alayının hem de bu alaya bağlı 1.Redif Taburunun merkezi olmuştur²⁸.

1911 yılında yapılan düzenleme ile mevcut 54 redif tümeni ile 504 redif taburu, İstanbul, Selanik, Erzurum, Bağdat, Şam ve İzmir’de oluşturulan 6 redif müfettişliğine bağlanmıştır. Merkezi İzmir’de bulunan Redif Müfettişliğine bağlı birlikler arasında Uşak Redif Tümeni de bulunmakta olup, Uşak, Simav ve Kasaba (Turgutlu) Redif Alayları bu tümene bağlı idi. Uşak Redif Alayına bağlı taburlar ise Uşak, Eşme ve Kula Redif Taburları idi. Bu da bize Uşak’ın redif teşkilatı içerisinde hem tümen, hem alay hem de tabur merkezi olduğunu göstermektedir²⁹.

Redif Askerlerinin Tayin, Terfi ve Emeklilik İşlemleri

Uşak Redif Taburu ile ilgili arşivlere yansıyan belgelerin büyük kısmı, Taburda görev yapan askeri personelin tayin, terfi ve emeklilik işlemleriyle ilgilidir. Bosna Nizamiye 2.Alayı 3.Taburuna verilen nişanın muhafazası ile ilgili 13 Nisan 1880 tarihli yazışmada, 5.Redif Alayının 4.Uşak Taburu Komutanının Bosnalı Ömer Lütü Efendi olduğu ifade edilmiştir³⁰. 30 Ağustos 1880 tarihinde Binbaşı Ömer Lütü Bey, II. Orduya bağlı 68. Alayın 1.Kale-i Sultaniye (Çanakkale) Taburuna atanmış, yerine Binbaşı Mehmet Bey görevlendirilmiştir³¹.

²⁸ **Salname-i Askeri, H.1326, Rumi 1324 Yılı**, Dersaadet, Matbaa-i Askeriye, 1324, s.685, 691.

²⁹ **Türk Silahlı Kuvvetler...(1908-1920)**, s.175, 181. 28 Şubat 1912 tarihinde Uşak Redif Alayı Emini Hafız Midhad tarafından 28 Şubat 1912 tarihinde verilen ve 25 yıllık hizmetine binaen emekliliğini isteyen dilekçede görev yeri olarak “*Birinci Redif Müfettişliği Uşak Redif Fırkası (Tümeni)*” ifadesine yer vermesi, 23 Temmuz 1913 tarihli bir yazıda, 4350 kuruş maaşla emekliliğe sevk edilen Mirliva (Tuğgeneral) Canip Paşanın “*Uşak Redif Fırkasının*” komutanı olduğunun belirtilmesi Uşak’ın aynı zamanda redif tümenine ev sahipliği yaptığını teyit etmektedir. Bkz. **BOA.**, İ.HB., 109/1330; **BOA.**, BEO., 4198/314850; **BOA.**, DH.İD., 180/8; **BOA.**, İ.HB., 136/133.

³⁰ **BOA.**, İ.DH.803/65044

³¹ **BOA.**, Y.A.RES, 7/47; **BOA.**, Y.A.HUS., 166/20.

2 Haziran 1884 tarihinde gönderilen bir emirle, piyade nizamiye 9.Alayı, 1.Taburu Komutanı Kolağası (Kıdemli Yüzbaşı) Salih Efendi, binbaşı rütbesine terfi ettirilerek II. Orduya bağlı 118.Redif Alayının 3.Uşak Taburuna atanmıştır³².

Uşak Redif Taburunda görev yapan Binbaşı Hakkı Efendi, 27 Kasım 1884 tarihinde dördüncü rütbeden Mecidi nişanı ile ödüllendirilmiştir³³.

Kırşehir ahalisinden olan ve Uşak Redif Taburunda hizmet süresini tamamlayan Ali Efendi, uygun bir yere yerleştirilmesi için 15 Kasım 1886 tarihinde dilekçe vermiştir³⁴.

II. Ordu bağlı 26. Redif Alayın 1.Uşak Redif Taburu Kolağası (Yarbay) Hamid Efendi, 23 Temmuz 1896 tarihinde³⁵, Kolağası (Kıdemli Yüzbaşı) Ali Efendi 1 Mayıs 1897 tarihinde³⁶ binbaşı rütbesine terfi ettirilmiştirlerdir.

Uşak'ta Sabah Mahallesinde açılan inas mektebi ile ilgili olarak 21 Aralık 1902 tarihinde kaleme alınan yazıda, Yüzbaşı Çerkes Ali Efendinin, Uşak Redif Taburunda görev yaptığı anlaşılmaktadır³⁷.

Uşak Redif Taburu 3.Bölüğünde görev yapan Yüzbaşı Ali Rıza Efendi tarafından verilen dilekçede yirmi yedi yıldır görev yaptığı ve terfi alamadığı belirtilerek, rütbesinin yüzbaşılıktan bir üst rütbeye terfi ettirilmesini istemiş, Ali Rıza Efendinin isteği 3 Şubat 1903 tarihli yazı ile uygun görülmüştür³⁸.

5 Ekim 1903 tarihinde II. Orduya bağlı 26.Uşak Redif Alayı Kaymakamlığı'na (Yarbaylığına) Binbaşı Mustafa Efendi tayin edilmiştir³⁹.

II. Orduya bağlı 26.Redif Alayı 1.Uşak Taburunda görev yapan Binbaşı Rasim Bey, 19 Ocak 1909 tarihinde⁴⁰,Uşak Redif Fırkası Ahz-ı Asker

³² BOA., Y.MTV., 14/89. H.1302-H.1307 yılları arasında yayınlanan Hüdavendigâr Vilayeti Salnamelerinde yer alan bilgilerde, Salih Efendinin 1884-1889 yılları arasında Uşak Redif Taburunda görev yaptığı, Kırım Harbindeki hizmetlerinden dolayı *Kırım İftihar* ile *İngiltere Madalyalarına* sahip olduğu ifade edilmiştir. Bkz. Ek 3, Tablo 2.

³³ BOA., BEO., 18/1288.

³⁴ BOA., DH.MKT, 1378/54.

³⁵ BOA., İ.AS., 16/1314.

³⁶ BOA., İ.AS., 11/1312.

³⁷ BOA.,MF.MKT., 681/6.

³⁸ BOA., Y.PRK.KOM., 11/21.

³⁹ BOA., İ.AS., 47/1321. Binbaşı Rasim Bey tarafından 25 Eylül 1905 tarihinde mabeyn-i hümayuna gönderilen ve Padişah II. Abdülhamit'in tahta çıkış yıldönümünde Uşak Redif Taburunda bulunan asker ve zabitanın bir araya gelerek "padişahım çok yaşa" diye bağırdukları ifade eden telgraf için bkz. BOA., Y.PRK., ASK., 232/124.

⁴⁰ BOA., İ.AS., 80/1327.

Uşak Redif Taburu ve Yaptığı Hizmetler

Memuru Alay Kâtibi Mehmet Edip Bey de, 23 Şubat 1914 tarihinde⁴¹ emekli olmuştur.

Osmanlı Devleti, redif askerlerine veya yakınlarına haksızlık yapılmamasına, mağdur edilmemesine büyük önem vermiş, redif askerlerine karşı yapılan saldırıların sert bir şekilde cezalandırılmasını istemiştir. Uşak Redif Taburu ile ilgili olarak 9 Aralık 1860 tarihinde kaleme alınan belgede, Redif Yüzbaşısı Ömer Ağanın görevi başında, Uşak'a bağlı Dutluca Köyünden Himmet, kardeşi Mustafa ve Ömer zade Mehmet tarafından dövüldüğü, bu kişilerin Uşak'ta kaza meclisi üyesi olan Acem zade Ahmet Ağa tarafından korunduğu ve ceza almadıkları belirtilerek, Ahmet Ağanın uygun bir yere sürgün edilmesi istenmiştir⁴².

9 Nisan 1862 tarihinde gönderilen yazıda, Uşak'a bağlı Yapağlar Köyünde oturan ve redif askeri olarak silah altına alınan Emir oğlu Recep'in, izinli olduğu halde mal müdürü tarafından yakalanıp 300 kuruşunun alındığı belirtilerek, mal müdürünün cezalandırılması istenmiştir⁴³.

17 Mart 1866 tarihinde kaleme alınan bir yazıda, Uşak'a bağlı Yeniköy'de yaşayan ve halen redif askeri olarak görev yapan Ayvazoğlu Abbas'ın nişanlısının zorla bir başkasına verilmek istendiği belirtilerek, bunun önlenmesi istenmiştir⁴⁴.

Buldukları bölgelerde asayiş korumakla görevlendirilen redif askerleri, bazen asayiş bozan ve halka zulmeden kişilere dönüşmüşlerdir. Uşak Redif Taburundan firar eden Burgaz Köyünden Deli Ağa zade Ömer Efendi ile ilgili 21 Mayıs 1861 tarihli belgede, birliğinden firar eden Ömer Efendinin bir süre sonra eşkıyalığa başladığı ve halkın başına bela olduğu ifade edilmiştir⁴⁵.

17 Aralık 1882 tarihinde Hüdavendigâr vilayetinden gönderilen yazıda, Uşak ve Eskişehir kazalarındaki redif askerlerinin eğitimlerini tamamlayıp köylerine gönderildiği halde, kazalardaki mal sandığına hücum ederek buradaki paraları gasp ettikleri ifade edilmiştir⁴⁶. Benzer bir durum 1901 yılında da yaşanmıştır. Uşak Redif Taburunun, 4.Bölüğünde görev yapan Mülazım-ı Evvel (Teğmen) Süleyman Efendi, 1901 yılı yaz aylarında, Kaza

⁴¹ BOA., İHB., 154/1332.

⁴² BOA., A.MKT.MVL., 123/5.

⁴³ BOA., MVL., 387/37.

⁴⁴ BOA., A.MKT.MHM., 348/12.

⁴⁵ BOA., MVL., 609/8.

⁴⁶ BOA., DH.MKT., 1340/5.

Meclisi İdare Heyetinin toplantısını basarak, Müftü Mustafa Asım Bey'e hakaret etmiş, daha sonra mal müdürünü darp ederek, mal müdürlüğü kasasında bulunan 26.000 kuruşu gasp etmiştir. Kütahya mutasarrıfı, olayı Hüdavendigâr Valisine iletmış, Hüdavendigâr Valisi de 30 Haziran 1901 tarihinde Dâhiliye Vekâletine bir yazı göndererek, Süleyman Efendinin cezalandırılmasını istemiştir⁴⁷.

Uşak Redif Taburunun Askeri Faaliyetleri

Uşak Redif Taburunun hangi yıllarda nerelerde görev yaptığına ilişkin bilgiler sınırlıdır. 1849 yılından itibaren faaliyetlerini takip etmeye başladığımız Uşak Redif Taburunun, redif teşkilatının kaldırıldığı 1913 yılına kadarki askeri faaliyetlerinden tespit edebildiklerimizle ilgili bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

Uşak Redif Taburunun görev aldığı askeri faaliyetlerle ilgili elimizdeki en eski bilgi, 1862 yılındaki Karadağ Savaşı ile ilgilidir. Uşak Redif Taburunun 2.Bölüğünün 9.Hüccesinde göre yapan Kemal Bey'e ait, 1862 tarihli Karadağ Madalyasından yola çıkarak, Uşak Redif Taburunun Karadağ Savaşında aktif görev aldığını söylemek mümkündür⁴⁸.

8 Nisan 1881 tarihli belgede, Selimiye Firkateyninin İstanbul'dan Mudanya'ya gittiği ve burada Eskişehir, Simav ve Uşak Redif Taburlarının ihtiyacı olan askeri malzeme ve kıyafetlerin, birliklere dağıtılmış olduğu ifade edilmiştir⁴⁹.

1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı, 1878 yılında imzalanan Ayastefanos Antlaşması ile sona ermiştir. Antlaşmada, Bulgaristan'a ait toprakların bir kısmı "Doğu Rumeli" adı altında muhtar bir idareye kavuşturularak Osmanlı Devletinin kontrolüne bırakılmıştır. 1885 yılına gelindiğinde, Rusya ve Bulgaristan Doğu Rumeli'nin Bulgaristan'a bağlanmasını sağlamak amacıyla bölgede karışıklıklar çıkartmaya başlamış, halkı ayaklandırmıştır. Bulgaristan'ın, 18 Nisan 1885 tarihinde Doğu Rumeli'yi ilhak ettiğini açıklaması üzerine Osmanlı Devleti bölgeye asker sevk etmiştir. Bölgeye gönderilen birlikler arasında Uşak Redif Taburu da yer almıştır⁵⁰. 18 Kasım 1885 tarihinde Doğu Rumeli'nin Bulgaristan ile birleşmesinden sonra 1886

⁴⁷ BOA., DH.MKT., 2520/40; BOA., DH.MKT., 627/78; BOA., BEO., 746/55928; BOA., BEO., 753/56408

⁴⁸ Bkz. Ek 2.

⁴⁹ BOA., Y.PRK.ASK., 6/75.

⁵⁰ BOA., Y.MTV., 22/52.

yılı bahar aylarından itibaren bölgedeki askerleri birlikler memleketlerine dönmeye başlamıştır. 830 mevcutlu Uşak Redif Taburu, görev taptığı Selanik'ten 13 Ağustos 1886 tarihinde Canik Vapuru ile İzmir'e dönmüştür⁵¹.

Yemen İsyanı

Yemen'de 1891 yılında çıkan isyanı bastırmak amacıyla, nizamiye birlikleri yanında, redif birlikleri de Yemen'e sevk edilmiştir. Yemen'e ilk gönderilen on iki redif taburundan biri de Uşak Redif Taburudur. Uşak Redif Taburu, gerekli hazırlıkları tamamladıktan sonra, 27 Eylül 1891 tarihinde İzmir'e gitmek üzere Uşak'tan ayrılmıştır. 30 Eylül 1891 tarihinde İzmir'e varan Uşak Redif Taburu, 2 Ekim 1891 tarihinde Hasanpaşa Vapuru ile Hudeyde'ye doğru hareket etmiştir. 12 Ekim 1891 tarihinde Hudeyde'ye ulaşan 760 mevcutlu Uşak Redif Taburu, 14 Ekim 1891 tarihinde Zebid yoluyla Ta'iz'e sevk edilmiştir. Yemen'e gönderilen birliklerin amacı, halen kuşatma altında bulunan yerleri kurtarmak, eşkiyanın eline düşen yerleri geri almak, asayişi sağlamak ve imkân olduğu takdirde karargâhına kadar giderek İmam Hamidüddin'i ele geçirmektir. San'a-Ta'iz arasındaki bölgeyi eşkiyalardan temizlemek, kuşatma altındaki Ibb Kazasını kurtarmak amacıyla yapılan askeri harekâta, Ta'iz Kumandanı Mirliya İsmail Paşanın emrindeki Uşak Redif Taburu da katılmıştır. Ta'iz-Ibb yolu, yüksek dağlarla çevrili olduğundan askerlerin ilerlemesinde güçlükler yaşanmıştır. Birlikler, Zi Sefal, Seyan gibi mevkiilerde toplanan eşkiya grupları ile savaşarak Ibb kazasına ulaşmış, kuşatma altındaki askerleri kurtarmıştır⁵².

Birlikler yoluna devam ederek, 19 Kasım 1891 tarihinde kuşatma altındaki Ka'tabe'ye girmiştir. Bu şekilde San'a-Ta'iz yolunun emniyeti sağlanmıştır. Yemen'deki askeri harekât, Feyzi Paşa komutasındaki birliklerin Aralık ayında başlayıp Ocak başlarında sona eren Hacce harekâtı ile sona ermiştir. 21 Mayıs 1892 tarihinde isyanı başlatan İmam Hamidüddin'i yakalamak amacıyla, Müşir Feyzi Paşanın komutasında Su'de üzerine geniş çaplı bir askeri harekât yapılmıştır. Müşir Feyzi Paşanın dikkatini başka yöne çekmek isteyen İmam Hamidüddin, San'a, Anes ve Ta'iz tarafına bazı eşkiyalar sevk etmiştir. Uşak Redif Taburunun da bulunduğu Ka'tebe

⁵¹ Funda Adıtatar, “İzmir İngiliz Başkonsolosluğunun Askeri İstihbarat Faaliyetleri (1878-1914)”, **Tarih İncelemeleri Dergisi**, Cilt: XXVI, Sayı:1, İzmir, 2011, s.12; **BOA.**, Y.MTV., 22/52.

⁵² Cengiz Çakaloğlu, “Yemen İsyanı ve Uşak Redif Taburu (1891-1892)”, **II. Uşak Sempozyumu (13-15 Ekim 2011) Bildirileri**, Uşak, 2012, s.563, 565-567.

bölgesine yönelik eşkıya saldırıları başarısız olmuştur. Uşak Redif Taburu, Yemen'de kaldığı süre boyunca sadece Ta'iz'deki harekâta iştirak etmiş, diğer bölgelerdeki savaflara katılmamıştır⁵³.

Yemen'deki sıcak hava, beraberinde yaşanan salgın hastalıklar, arazi şartları nedeniyle yaşanan güçlükler ve şiddetli çatışmalar, redif taburlarının ağır zayıat vermesine neden olmuştur. Redif taburlarının geri gönderilmesine karar verildiği Eylül 1892'de kolera salgını yaşanmış, redif birliklerinin Kamaran veya Ebu Sa'id Tahaffuzhanelerinde karantina altında tutulduktan sonra, İzmir'deki Klazumen (Urla) Tahaffuzhanesine gönderilmesine karar verilmiştir. Ta'iz bölgesinde kolera salgını olmadığı için bu bölgede görev yapan Uşak Redif Taburu, karantinaya tabi tutulmadan Ta'iz'in limanı olan Moha'dan 6 Ekim 1892 tarihinde Mürüvvet Vapuruna bindirilerek⁵⁴ Cidde, Beyrut üzerinden 5 Kasım 1892 tarihinde İzmir'e gelmiştir. İzmir'e ulaşan Uşak Redif Taburunun mevcudu 760 neferden 441 nefere inmiştir. Tabura mensup bazı askerler daha sonra perakende olarak Söğütlü Vapuru ile 29 Aralık 1892 tarihinde İzmir'e geldiği için, Uşak Redif Taburunun ne kadar kayıp verdiğini tespit etmek mümkün değildir⁵⁵.

Redif taburları, Yemen'deki başarılarından dolayı ödüllendirilmiş, içerisinde Uşak Redif Taburunun da bulunduğu üç redif alayının sancaklarına, altın imtiyaz madalyası verilmiştir. Uşak Redif Taburunun bağlı bulunduğu 70.Afyon Redif Alayının madalyası, 9 Aralık 1894 tarihinde Afyon'da kalabalık bir halk topluluğu önünde alay sancağına takılmıştır⁵⁶.

Uşak Redif Taburunda görev yapanların önemli bir kısmı Yemen'de şehit olmuş, aileleri de zor durumda kalmıştır. Örneğin Uşak Merkeze bağlı Çardak Köyünden Kurada oğlu Veli, Yemen'de şehit düşmüş, karısı da memleketinde ölünce dört kızı ve bir oğlu yetim ve öksüz kalmıştır. 25 Ağustos 1893 tarihinde kaleme alınan yazıda, Kurada oğlu Veli'nin çocuklarına maaş bağlanması istenmiştir⁵⁷.

⁵³ Çakaloğlu, *a.g.m.*, s.568.

⁵⁴ BOA., BEO., 83/6217.

⁵⁵ Çakaloğlu, *a.g.m.*, s.570.

⁵⁶ Çakaloğlu, *a.g.m.*, s.571.

⁵⁷ BOA., BEO, 264/19775. 1876 yılında yapılan düzenleme ile redif askerlerinin muhtaç durumdaki eş ve çocuklarına para yardımı yapılması kararlaştırılmış, buna göre redif askerlerinin eşleriyle annelerine günlük 20'şer para, çocuklarına ise 10'ar para verilmesi kararlaştırılmıştır. Bkz. Bolat, *a.g.t.*, s.108.

Uşak Redif Taburu ve Yaptığı Hizmetler

Uşak Redif Taburunun 1894 yılında faal bir görevde olduğu anlaşılmaktadır. Zira 25 Haziran 1894 tarihli bir yazıda, Uşak Redif Taburunun, “1309 senesi kur’a-i efradından 107 neferin” yanlarında bir memur ile birlikte trene bindirilerek İzmir’den İstanbul’a sevk edildiği ifade edilmiştir. Uşak Redif Taburu ile birlikte, 181 neferden oluşan ve “Uşak Redif Alayına bağlı Eşme Redif Taburu” da sevk edilen birlikler arasında yer almıştır⁵⁸.

Redif taburları, buldukları kazada asayiş ve güvenliği sağlamakla da görevlendirilmişlerdir. Uşak Redif Taburunun bağlı olduğu II. Ordu müşirliğinden gönderilen 16 Aralık 1895 tarihli yazıda, “bedel-i nakdi vermek üzere” Uşak Redif Deposunda görevlendirilen neferlerin eğitimlerini tamamlamaları nedeniyle salıverildiği ve bu nedenle Uşak’ta asayişin bozulduğu belirtilerek, halen Uşak’ta görev yapan 20 ihtiyat neferinin 40’a çıkartılması istenmiştir⁵⁹. 10 Mayıs 1896 tarihinde gönderilen bir başka yazıda ise Alaşehir Demiryolunu korumakla görevli süvari askerlerin büyük kısmının Uşak’ta bulunması nedeniyle, Uşak’taki redif ihtiyat neferlerinin sayısının 40’dan 20’ye indirilmesi istenmiştir⁶⁰.

29 Haziran 1896 tarihinde kaleme alınan belgede, Suriye’ye gönderilmek üzere silahlana alınan Uşak Redif Taburunun trenle İzmir’e sevk edildiği ifade edilmiştir⁶¹.

İzmir’deki İngiliz Konsolosu tarafından düzenlenen 29 Haziran 1896 tarihli raporda, 27 Haziran 1896 tarihinde 766 ve 816 mevcutlu Isparta ve Uşak Redif Taburlarının, Tarsus isimli buharlı gemi ile Beyrut’a gitmek üzere İzmir Limanından ayrıldığı ifade edilmiştir⁶².

Redif askerlerinin sevk edilmesi sırasında kullanılacak vasıtalar ve ücretlerinin nereden karşılanacağı zaman zaman sorun haline gelmiştir. 5 Temmuz 1896 tarihinde gönderilen bir yazıda “silah altına alınan Uşak Redif Taburu için vesait-i nakliye-i askeriye kanununa dayanarak cihet-i askeriyece

⁵⁸ BOA., Y.MTV., 98/41; BOA., Y.MTV., 98/26.

⁵⁹ BOA., Y.MTV., 22/52; BOA., Y.MTV., 132/224. 29 Muharrem 1304/27 Ekim 1886 tarihinde yayınlanan, “Redif Debboylarında İstihdam Edilecek Efrad-ı Askeriyye Hakkında Nizamnameye” göre; redif depolarında nizamiye ve ihtiyat sınıflarından istihdam olunacak askerin sayısı, depoların büyüklük ve önemine göre 20 ile 40 arasında olacak, her ne sebeple olursa olsun bir depoda 20’den az, 40’dan fazla asker bulundurulmayacaktı. Bkz. Bolat, **a.g.t.**, s.109.

⁶⁰ BOA., Y.MTV., 138/29

⁶¹ BOA., BEO., 802/60118.

⁶² Adıtatar, *a.g.m.*, s.24.

70 hayvan istenildiği”, belirtilerek bunun hangi kurum tarafından karşılanacağını kendilerine bildirilmesi istenmiştir⁶³.

1897 Osmanlı-Yunan Harbi

1877-1878 yıllarında gerçekleşen Osmanlı-Rus Harbi sonunda, Osmanlı Devleti ağır bir yenilgi almış, çok ağır hükümler içeren Ayastefanos Antlaşmasını imzalamak zorunda kalmıştır. Osmanlı Devletinin girişimleri sonunda, Ayastefanos Antlaşması yerine 1878 yılında Berlin Antlaşması imzalanmıştır. Büyük devletlerin araya girmesi ile imzalanan Antlaşmada, Osmanlı Devleti Yunanistan lehine bazı düzenlemelere gitmiş, Teselya’nın tamamı ile Epir bölgesinin bir kısmı Yunanistan’a bırakılmıştır. Yeni toprak kazançlarıyla yetinmeyen Yunanistan’ın sınırlarını genişletmek istemesi, Girit’i ilhak etme isteği Osmanlı Devleti ile Yunanistan arasında 18 Nisan 1897 tarihinde savaş çıkmasına neden olmuştur.

Osmanlı Devleti silahlı kuvvetlerini, 7 piyade fırkası, 1 süvari fırkası ve 1 ihtiyat livasından oluşan Alasonya Ordusu ve 32 piyade taburu, 1 süvari bölüğü ve 6 topçu bataryasından oluşan Yanya Kolordusu olmak üzere iki kısım halinde tertiplemiştir. 15 Şubat 1897 tarihindeki seferberlik emriyle 2. ve 3. Ordunun Nizamiye fırkalarıyla 120 redif taburu, seferber hale getirilmiştir⁶⁴.

1897 yılı nisan ayı başlarında Kaymakam (Yarbay) Abdülhalim Bey⁶⁵ komutasında Uşak ve Eşme Redif Taburları Afyonkarahisar’a sevk edilmiş, oradan da trenle İzmir’e gönderilmiştir⁶⁶. 18 Nisan 1897 tarihinde, 595 nefer, 11 zabıt ve 101 yük hayvanı olan Uşak Redif Taburu ile 648 nefer, 12 zabıt ve 98 yük hayvanı olan Eşme Redif Taburu İzmir’e ulaşmış, 19 Nisan 1897 tarihinde İzmir’den Saadet Vapuru ile İzmit’e gönderilmiştir⁶⁷. 20 Nisan 1897

⁶³ BOA., BEO., 805/60356.

⁶⁴ Serkan Er, **Osmanlı Ordusu’nda Seferberlik Planı: Balkan Harbi Örneği**, Genelkurmay Başkanlığı, Harp Akademileri Komutanlığı, Stratejik Araştırmalar Enstitüsü Müdürlüğü, Strateji ve Stratejik Araştırmalar Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2012, s.45.

⁶⁵ H.1306 (M.1888-1889)- H.1316 (M.1898-1899) tarihleri arasında yayınlanan Hüdavendigâr Vilayeti Salnamelerinde yer alan bilgilerde, Abdülhalim Beyin 1892-1898 tarihleri arasında Uşak Redif Taburunda “Kaymakam” rütbesi ile görev yaptığı anlaşılmaktadır. Bkz. Ek 3, Tablo 3A.

⁶⁶ BOA., Y.PRK.ASK., 121/21

⁶⁷ BOA., Y.PRK.ASK., 121/64; BOA., Y.PRK.ASK., 121/48; BOA., Y.PRK. ASK., 121/30; BOA., Y.PRK.ASK., 123/23; BOA., Y.PRK.EŞA., 26/125.

Uşak Redif Taburu ve Yaptığı Hizmetler

tarihinde, Kaymakam (Yarbay) Abdülhalim Bey komutasındaki Uşak ve Eşme Redif Taburlarına, Tekfurdağı'na gitmeleri emredilmiştir⁶⁸. Birlikler, 22 Nisan 1897 tarihinde Yüzbaşı Ali Osman ve Mülazım-ı Evvel Mahmut Efendi refakatinde Selanik'e sevk edilmiştir⁶⁹.

Osmanlı Arşiv belgelerine yansıyan bilgilerden yola çıkarak Uşak Redif Taburunun 1897 yılında yapılan Osmanlı-Yunan Harbine iştirak ettiğini söylemek mümkündür. Zira Hudud-ı Yunaniye Kumandanı Orduyu Hümayun Müşiri Edhem Paşa tarafından, 19 Eylül 1897 tarihinde gönderilen yazıda, Binbaşı Mehmet Rasim Efendinin Alasonya bölgesinde bulunan Uşak Redif Taburuna atandığı, ancak sağlık sorunları nedeniyle İstanbul'a gittiği ifade edilmiştir⁷⁰.

Redif taburlarının giyecek, silah ve cephane ihtiyaçları, bağlı buldukları askeri birimler tarafından karşılanmıştır. Uşak Redif Taburunun elbise, çadır, silah ve cephane ihtiyaçları II. Ordu komutanlığı tarafından gönderilmiş, malzemelerin eşit bir şekilde dağıtılması ve teslim aldıklarına dair makbuz gönderilmesi istenmiştir. Örneğin 24 Ağustos 1899 tarihinde II. Orduya bağlı 26. Alayın 1. Uşak Taburuna 303 fes ve postal, 502 ceket gönderilmiştir⁷¹.

27 Ağustos 1894 tarihinde Uşak'ta başlayan yangın kısa sürede yayılmış, şehrin büyük kısmını tahrip etmiştir. Halk arasında, "Koca Yangın" olarak ifade edilen yangında 1800 hane, 7 han, 20 kahvehane, 280 dükkân, 10 fırın, 3 hamam, 10 cami, 8 medrese ve rüştiye mektebi, 10 ibtidai mektep ve 2 kilise yanmıştır⁷². Yangından hemen sonra, evleri yanan ahalinin barınma sorununu çözmek amacıyla İstanbul'a gönderilen telgraflarla 1500 çadır gönderilmesi istenmiştir. İstanbul'dan gerekli onay çıkması üzerine, çevre kazalardaki redif depolarından çadırlar getirtilerek, 496 çadır halka dağıtılmıştır⁷³. 13 Nisan 1898 tarihinde Dâhiliye Nezaretinden gönderilen yazıda, 213.000 kuruş değerindeki çadırların yerine konulması istenmiştir⁷⁴. Ayrıca Uşak'ta görev yapan muhtarlar, redif askerlerinin vazifeye çağırılması

⁶⁸ BOA., Y.PRK.ASK., 121/77.

⁶⁹ BOA., Y.PRK.ASK., 121/136.

⁷⁰ BOA., Y.MTV., 167/129.

⁷¹ BOA., Y.MTV., 194/113.

⁷² Biray Çakmak, "Geç Dönem Osmanlı İmparatorluğu'nda Afet Yönetimi: 1894 Büyük Uşak Yangını", **Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, Sayı:15, Güz 2011, s.66.

⁷³ Çakmak, "Geç Dönem Osmanlı...", s.67-68.

⁷⁴ BOA., BEO., 1108/83098; BOA., BEO., 1631/122280; BOA., BEO., 1119/83870.

sırasında, yangında zarar gören redif askerlerinin muaf tutulması için Harbiye Nezaretine telgraf çekmişlerdir⁷⁵.

Uşak Redif Taburunda görev yapan ve yangın sırasında evini, eşyasını kaybeden askerlere nakdi yardım yapılmıştır. Buna göre; “*İkinci Ordu, 26. Redif Alayının 1. Uşak Taburu Binbaşısı İsmail Hakkı Efendi’ye 3500 kuruş, Kolağası Ali Rıza Efendi’ye 2664 kuruş; 1., 3. ve 4. bölük yüzbaşılıarı Rahmi, Ali ve Hasan Tahsin Efendilerle misafir Yüzbaşı Ömer Efendi’ye, Tüfenkçi Ustası İbrahim Usta’ya ikişer bin kuruş; 1., 2. ve 3. bölük mülâzım-ı evvelleri Ahmet ve Mustafa Efendilerle Memiş Ağa’ya bin beş yüzer kuruş; 1., 3. ve 4. bölük mülâzım-ı sânileri Mehmet ve diğer Mehmet Efendilerle Musa Ağa’ya bin iki yüz ellişer kuruş yardım yapılmıştır. Ayrıca yangında hizmetleri görülen ve haneleriyle eşyaları yanan altı zaptiye erine, kaza idare meclisi mazbatasıyla yardım ve taltif edilmesi istenmiş, ancak bu talep iki zaptiye eri için uygun bulunmuştur*⁷⁶.

Balkan Harbi

1908 yılında tekrar ilan edilen meşrutiyet idaresi, Osmanlı Devletinin sorunlarını çözmekte yetersiz kalmış, çözülme ve toprak kayıpları hızlanmıştır. Bosna-Hersek’in işgali, Bulgaristan’ın bağımsızlığını ilan etmesi, Girit’in Yunanistan’a ilhak edilmesi yönünde atılan adımlar, Makedonya bölgesinde yaratılan terör ortamı, Osmanlı Devletinin Balkanlarda güç kaybetmesine neden olmuştur. Osmanlı Devletinin, Trablusgarp’ta İtalyanlarla savaşa başlaması Balkanlar üzerinde çıkarları olan büyük devletleri ve bunların Balkanlardaki uzantılarını harekete geçirmiş ve 8 Ekim 1912 tarihinde Karadağ’ın Osmanlı Devletine saldırması ile birlikte Balkan Harbi başlamıştır. Balkan Devletlerinden Bulgaristan, Sırbistan, Yunanistan ve Karadağ, Osmanlı Devletine karşı savaşmıştır.

Osmanlı Devleti, olası bir Balkan Harbi durumunda, ordunun tamamını devreye sokmak yerine, Şark Ordusu ve Garp Ordusu olarak iki kuvvet oluşturmayı düşünmüştür. Şark Ordusunun, Trakya’da Bulgarlara karşı, Makedonya merkezli Garp Ordusunun ise Sırp, Yunan ve Karadağ kuvvetlerine karşı koyması planlanmıştır. Şark ve Garp ordularının esas kuvvetlerini I. ve II. Ordu ile onlara bağlı redif kuvvetleri oluşturmakta olup gerektiğinde diğer ordulardan da birlik takviyesi yapılması öngörülmüştür.

⁷⁵ BOA., BEO., 798/59831.

⁷⁶ Çakmak, “Geç Dönem Osmanlı...”, s.70-71.

Uşak Redif Taburu ve Yaptığı Hizmetler

Redif tümenlerinden başlı başına yeni kolordular meydana getirilmeye çalışılmış ancak bu süreçte çoğu zaman, modern bir kolordu örgütlenmesinin örgütsel gereksinimleri ihmal edilmiş, sağlık personeli ihtiyacı dahi karşılanamamıştır. Nizamiye birliklerinin bile subay ihtiyacının tam olarak karşılanamadığı bir dönemde, redif birliklerine eğitim yaptıracak subay bulmakta zorluk çekilmiş, “*Alaylı*” subaylarla eğitim yaptırılmaya çalışılmıştır. Seferberlik zamanında, mevcudunun yarısı silah altına alınan redif birlikleri, yeterli eğitimi alamamış, disiplinsiz askerlerden oluşmaktaydı. Bu da birliklere olan güvensizliği artırmıştır⁷⁷.

Balkan Harbi seferberlik faaliyetleri, I. Ordu Müfettişliği tarafından hazırlanan 1328-1329 (1912-1913) seferberlik planına göre yürütülmüştür. Bu plana göre demiryollarını korumakla görevlendirilen redif birlikleri arasında Uşak Redif Taburu da bulunmak olup, Soma, Akhisar, Ödemiş, Denizli, Çivril ve Uşak Redif Taburlarının görevi İzmir demiryolu hatlarının güvenliğini sağlamaktı⁷⁸. Yine aynı seferberlik planına göre nizamiye birliklerine takviye olarak Uşak’tan, 5.680’i ihtiyat 3.922’si redif olmak üzere toplam 9.602 askerin Manastır ve Gevgili bölgesine sevk edilmesi planlanmıştır⁷⁹. Redif taburlarının 863 asker mevcuduyla seferberliğe katılması öngörülmüştür. Bu da bize Uşak bölgesinden 4 tabur kuvvetinde redif askerinin sevk edildiğini göstermektedir⁸⁰.

Balkan Harbinin başlarında İzmir sahiline yönelik olası bir İtalyan askeri harekâtına karşı, tedbir olarak Uşak Redif Alayının silah altına alınması için Umum Erkân-ı Harbiye Dairesi 3.Şubesi tarafından Harbiye Nezaretine 21 Mayıs 1912 tarihinde bir emir gönderilmiştir⁸¹.

Balkan Savaşlarına katılan Levent Alpat, anılarında o günler hakkında şu bilgileri vermektedir;

“1912 senesi Nisan ayında, Harbiye Nazırı Mahmut Şevket Paşa’nın geleceği ve bizim, zamanı gelmeden mektepten çıkacağımız ve İzmir’e gönderileceğimiz söylenmeye başladı. Bir gün, kışlanın avlusunda dört bölük toplandık. Mahmut Şevket Paşa, maiyetiyle birlikte geldiler. Bölüğümüz, Nizam Karakol Bölüğü. Ben de kapı nöbetçi onbaşısıyım. Gelenleri selamladık. Harbiye Nazırı, bölükleri teftiş etti ve bir söylevde bulundu.

⁷⁷ Beşikçi, *a.g.m.*, s.15.

⁷⁸ Er, *a.g.t.*, s.74.

⁷⁹ Er, *a.g.t.*, s.76.

⁸⁰ Er, *a.g.t.*, s.81.

⁸¹ BOA, İHB., 114/1330.

Mahmut Şevket Paşa hitabesinde, İtalyanlarla savaşta olduğumuzu, İzmir civarında toplanan redif askerlerini, yeni savaş usullerine göre yetiştirmek üzere gönderileceğimizi, düşmanın kara kara güllelerinden korkmamamızı, bu güllelerin adam öldürmeyeceğini söyledi ve bizim sınıfın, kıdemli çavuş olarak mektepten çıkacağımızı ilave ederek sözlerini bitirdi.

İzmir-İstanbul yolculuğunu 3 günde tamamladık.

Gaziemir taraflarında Konya ve Uşak Redif Fırkaları, Işıklı-Pınarbaşı taraflarında da İzmir Redif Fırkası ile 6.Nizamiye Fırkası bulunuyordu. Bütün bu birliklerin kumandanı Abdullah Paşa idi”⁸².

Osmanlı Devleti tarafından Balkanlarda oluşturulan Doğu Ordusu, 13 redif birliği ile takviye edilmiştir. Bu redif birlikleri arasında, Kurmay başkanlığını Yüzbaşı İbrahim Beyin yaptığı 1.Kolorduya bağlı *Uşak Redif Tümeni* de yer almış,⁸³ Edirne ve civarını korumakla görevli olan II. Kolorduya destek olmaya çalışmıştır. 22 Haziran 1913 tarihinde gönderilen yazıda, 6. Redif Müfettişliğine bağlı İzmir, Aydın, Antalya, Konya, Kayseri, Uşak, Denizli ve Afyon’da redif askerlerinin askere alınma işleminde yavaş davranıldığı, özellikle gayrimüslimlerin davete icabet etmediği belirtilerek, gereken tedbirlerin alınması istenmiştir⁸⁴.

Balkan Harbi sırasında Kasım 1912’de Bulgarların Çatalca önlerine kadar gelmesi üzerine, bölgeye gelen ve başkomutan vekili olarak bölgedeki Osmanlı ordusunun komutasını üstlenen Nazım Paşa, stratejik yerlerin savunmasına öncelik vererek, 7 Kasım 1912 tarihinde 1. ve 2. Orduları dağıtıp yerine, 1., 2., 3. Nizami Kolordularından oluşan Çatalca Ordusu adında yeni bir ordu kurmuştur. 17., 18. Geçici Kolordular ile 4.Kolorduyu, Kırkkilise Muharebesinde iyice kuvvetleri eksilen İzmit, Konya ve Uşak Redif Tümenlerini dağıtmıştır. Yeni oluşturulan nizami kolordular, takviye olarak gönderilen redif tümenleri ile desteklenmiş, 1.,2.,3. Mürettep Redif Kolordusu olarak 3 kolordu komutanlığı çatısı altında düzene sokulmuştur. Yapılan yeni düzenlemede Uşak Redif Taburuna yer verilmemiştir. Uşak Redif Taburu,

⁸² Levent Alpat, **Bir Osmanlı Askerinin Anıları Balkan Savaşı’ndan Kurtuluş’a**, Yayına Hazırlayan: Ahmet Mehmetefendioğlu-Ozan Arslan, İzmir, Şenocak Yayınları, 2010, s.29, 30,35.

⁸³ **Balkan Savaşı’na Katılan Komutanların Yaşam Öyküleri (Alay ve Daha Üst Birlik Komutanları)**, Ankara, ATASE Yayınları, 2004, s.467.

⁸⁴ **BOA**, DH.İD., 180/8.

1.Kolordu birliklerini takviye etmek amacıyla İstanbul'da görevlendirilmiştir⁸⁵.

Babıali Baskını ve Uşak Redif Taburu

1909 yılında gerçekleşen 31 Mart Vakası ile iktidarı ele geçiren İttihat ve Terakki Fırkası, 18 Ocak 1912 tarihinde yapılan “*Sopalı seçim*” sonunda çoğunluğu elde etmiştir. İttihatçıların sert ve partizanca tutumu, muhalefet hareketinin gelişmesine neden olmuş, Hürriyet ve İtilaf Fırkası ile başlayan muhalefet hareketi, kendilerine “*Halâskârân*” veya “*Halâskâr Zabitân*” adını veren bir grup muhalif subayın dağa çıkması ile devam etmiştir. Bunun üzerine İttihatçıların desteklediği Said Paşa Hükümeti istifa etmiş, yerine Gazi Ahmet Muhtar Paşa Hükümeti kurulmuş, ancak İttihatçıların çoğunlukta olduğu Meclis-i Mebusan'dan güvenoyu alamamıştır. Padişah, güven oylamasından sonra Meclis-i Mebusan'ı feshetmiştir⁸⁶.

I. Balkan Savaşı sona erdiğinde, büyük devletler tarafından Edirne'nin terk edilmesine için Osmanlı Devletine bir nota verilmiştir. Sadrazam Kâmil Paşa, Edirne'nin terk edilmesi kararının sorumluluğunu tek başına almak istememiş, Padişah Mehmet Reşat'ın çağrısı ile 22 Ocak 1913 tarihinde Dolmabahçe'de toplanan saltanat şurasından karar çıkmasını sağlamıştır. Bu durum, İttihat ve Terakki mensubu subaylar arasında tepki ile karşılanmış, Edirne'nin geri alınması için harekete geçmelerine neden olmuştur.

Edirne'yi geri almak için öncelikle iktidarı ele geçirmeyi ve Kâmil Paşa Hükümetini işbaşından uzaklaştırmayı düşünen İttihatçılar, 23 Ocak 1913 tarihinde Talat ve Enver Beylerin öncülüğünde Babıali'ye doğru harekete geçmiştir. Sadaret dairesine giren İttihatçılar, Harbiye Nazırı Nazım Paşayı ve birkaç zabiti öldürerek, Kâmil Paşayı sadrazamlıktan istifa etmeye zorlamışlardır. Kamil Paşanın istifa mektubunu alan Enver Bey, Padişah Mehmet Reşat'ın yanına giderek Mahmut Şevket Paşanın sadrazam olarak atanmasını sağlamıştır⁸⁷.

Uşak Redif Taburu, Babıali Baskının gerçekleştiği Sadaret Dairesinin muhafazasını sağlamakla görevlendirilmiştir. Baskın sırasında birliğin

⁸⁵ **1328 Balkan Harbi'nde Şark Ordusu Kumandanı Abdullah Paşa'nın Balkan Harbi Hatıraları**, Hazırlayanlar: Tahsin Yıldırım-İbrahim Öztürkçü, İstanbul, Dün Bugün Yarın Yayınları, 2012, s.146.

⁸⁶ Cevdet Küçük, “*Bâbîali Baskını*”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, Cilt:4, İstanbul, 1991, s.389.

⁸⁷ Küçük, *a.g.m.*, s.390.

komutanı, askerlerini alıp Babialı'nın arka tarafındaki Nallı Mescit önünde silah çattırarak hiçbir şeye müdahale ettirmeden bekletmiştir⁸⁸. Taburun gelenlere müdahale etmemesi, olaylara seyirci kalması farklı yorumlara neden olmuştur. Baskından bir gün önce, Sadaret Dairesini korumakla görevli birliğin Uşak Redif Taburu ile neden ve kimin emriyle yer değiştirdiği, birliğin baskına gelenlere müdahale etmemesinde birlik komutanının rolünün olup olmadığı, cevabı aranan soruların başında gelmektedir.

Balkan Harbi ile ilgili olarak Genelkurmay Başkanlığı tarafından yayınlanan eserde, Babialı Baskını öncesinde Sadaret Dairesini korumakla görevli birliğin yer değiştirmesi hakkında şu bilgiler verilmektedir;

“Nazım Paşa, Harbiye Nazırı olunca yerini sağlamlaştırmak için kilit noktalara kendi adamlarını veya güvendiklerini getirerek, hükümet üzerinde her istediğini, esasen yaptıracak bir duruma gelmişti. Yalnız ordunun yenilgileri, onu bir hayli sarsmış bulunuyordu. Mütareke olunca bundan faydalanan Harbiye Nazırı ve başkomutan vekili (Nazım Paşa) hemen İstanbul'a geldi. İstanbul'da giriştiği siyasi faaliyetlerle mevkiini tekrar ve daha fazla sağlamlaştırmaya başladı. Bu sağlamlaştırma meyanında Nazım Paşa'nın ve İttihatçıların müşterek dostu olan Sait Halim Paşa'nın köşkünde yapılan toplantılar sonunda, Başkomutan Vekili, İttihat – Terakki Partisi ile kader birliği yapmayı bir süre için uygun buldu. Bu münasebetler sonunda Kamil Paşa'ya karşı cephe alan Nazım Paşa, İttihatçıların manevrasına kapılarak, bu partinin öncülerinden Kurmay Albay Cemal'i İstanbul Muhafız Komutanı ve Kurmay Yarbay Enver'i 10 ncu Kolordu Kurmay Başkanı yapması işte bu atmosfer içinde olmuştu. Bu suretle İstanbul'da bir kısım kuvvetler daha İttihat – Terakki Partisinin eline geçti. Nitekim bundan yararlanan İttihatçılar, Babialı'yi korumakla görevli kıtanın başındaki subayı ve birliği de değiştirmeğe muvaffak olmuşlardı”⁸⁹.

Mustafa Ragıp Esatlı, Sadaret Dairesindeki askeri birliğin değiştirilmesi hakkında şu bilgileri vermektedir;

“Enver Bey, Harbiye Nazırının kulağına laf götürecek kimselerin yanında Nazım Paşa'nın cesaretinden, iktidarından, üstün meziyetlerinden bahsetmeye başlamıştı. Cemal ve Enver Beylerin bu yolda söz söylemeleri Nazım Paşa'nın koltuklarını kabarttı. Nazım Paşa, Enver ve Cemal Beyleri

⁸⁸ Ömer Seyfettin, **Balkan Hatıraları**, Hazırlayan: Tahsin Yıldırım, Dün Bugün Yarın Yayınları, İstanbul, 2011, s.76.

⁸⁹ **Türk Silahlı Kuvvetler... (1908-1920)**, s.27.

kazanmakla hem İttihat ve Terakki'nin kendi aleyhindeki eğilimlerinin hafiflediğine inanıyor, hem de bu iki tanınmış İttihatçının kendisine karşı gösterdikleri saygı ve ilgiyi samimi sanarak gururlanıyordu. Nazım Paşa'nın bu teveccühünden yararlanmak isteyen Enver Bey, Harbiye Nazırına başvurarak: “Efendim, İstanbul'da iki tabur askerimiz var. Üst tarafı hepsi cephe... Bu iki tabur asker de karakollarda, dağınık bir halde bulunuyor; askeri eğitimleri noksan kalıyor. Müsaade buyurursanız bu askeri de eğitime çıkaralım. Lüzumu halinde bunlardan daha çok yararlanabiliriz.” Diyerek baskın için gerekli altyapıyı hazırlamaya başladı. Nazım Paşa, Enver Bey'in bu teklifini uygun buldu ve İstanbul'daki askeri istediği gibi eğitime sokabileceğini söyledi. Nazım Paşa'dan bu yetkiyi alan Enver Bey karakollardaki askeri topladığı gibi, bir kaç gün önce Muhafızlıktan Bâbiâli'ye gönderilen askeri de alıp eğitim amacıyla Kağıthane'ye sevk ettirdi. Ancak Enver Bey, bu hareketiyle şüpheli çekmemek için Bâbiâli'deki bu bölük yerine bir tabur asker gönderdi. Yeni gelen asker, Uşak Taburu idi. Fakat Bâbiâli'den ayrılan bölük; genç, askeri eğitimleri oldukça yerinde, silah kullanılmasını bilir durumda olduğu, özellikle "Halâskâr" grubuna mensup subayların komutasında bulunduğu halde, yerlerine gelen tabur; yaşlı, başlı insanlardan oluşuyordu. Böylece baskında kendilerine engel olabilecek kuvvetlerden kurtulmuş oluyordu”⁹⁰.

Şevket Süreyya Aydemir, Uşak Redif Taburunun baskın sırasındaki tutumu hakkında şu bilgileri vermektedir;

“Binanın muhafazasına gelince, kapıda tabii polisler, inzibatlar vardır. Ama asıl muhafaza gücü bir tabur askerdir: Uşak Taburu! Ve Uşak Taburu, Babiali önünde silah çatmıştır. Vazifesi Babiali'yi korumaktır. Bir taraftan, bir saldırı olmasın diye?... Fakat her nedense bu Uşak Taburu, bu görünen kafiye karşı yerinden bile kımlıdamaz. Hatta gelenleri, bu taburun askerleri de merakla seyredeler. Ve bunun sırrı hala bilinmez. Bazı yazarlara göre, Uşak Taburu kumandanı* İttihatçılar tarafından elde edilmiştir. Ama olaydan

⁹⁰ Yeşim Küreli, **1908-1914 Yılları Arasında Osmanlı'da Hükümet Darbeleri ve Sonuçları**, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2007, s.180-181.

* H.1325 (M.1907-1908) Tarihli Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesine göre, Uşak Redif Taburunun komutanı Binbaşı Mustafa Bey olmalıdır. Baba adı Ahmet olan Mustafa Bey, 4.Dereceden Osmanî, 4.Dereceden Mecidî, Gümüş Liyakat madalyalarına sahiptir. Bkz. **H.1325 (M.1907-1908) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi**, s.499; **Salname-i Askeri**, (H.1326, Rumi 1324), Dersaadet, Matbaa-i Askeriye, 1324, s.691. “Ahmet Bedevi Kuran'ın

*sonra bu kumandan bir yıldız gibi parlamadığına göre, bu ifade doğru olmasa gerektir*⁹¹.

Ancak pek çok eserde, tabur komutanının İttihat ve Terakki tarafından elde edildiği/ikna edildiği ve bu nedenle baskın sırasında pasif kaldığı ifade edilmektedir⁹².

Sonuç

Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasından sonra yeniden yapılandırılan Osman ordusunda 1834 yılında uygulamaya sokulan redif teşkilatı ile hem taşrada otorite ve asayiş muhafaza edilmeye hem de nizami kuvvetleri takviye edebilecek yedek kuvvetler oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu teşkilatlanma içerisinde 1849 yılından itibaren faaliyetlerini takip edebildiğimiz Uşak Redif Taburu, merkezi İstanbul'da bulunan 1.Hassa Ordusuna bağlı 5.Redif Piyade Alayının 4.Redif Taburu olarak görev yapmıştır. Dört bölükten oluşan redif taburları, nizami birliklerdeki gibi numara verilerek adlandırılmışsa da, birlikler daha çok kuruldukları kaza merkezinin ismi ile anılmışlardır. Bu nedenle 5.Redif Piyade Alayının 4.Redif Taburu, Uşak merkez kazada bulunduğu için Uşak Redif Taburu olarak anılmıştır.

1869 yılında yapılan düzenlemeyle, Redif askerleri kendi içinde "*Mukaddem (Birinci)*" ve "*Tâli (İkinci)*" sınıfı olmak üzere ikiye ayrılmış, bir yerine iki redif taburu kurulmuştur. Bu doğrultuda Uşak Redif Taburunun da sayısı ikiye çıkmış, Mukaddem Uşak Redif Taburu ve Tâli Uşak Redif Taburu isminde iki birlik oluşturulmuştur. Her biri 4 bölükten oluşan mukaddem ve tâli taburlara, kaymakam rütbesinde bir subay komuta etmekteydi. Her bir taburda 1 binbaşı, 1 kolağası, 4 bölük yüzbaşı, 4 bölük mülazım-ı evveli, 4

ifade ettiğine göre bilinen tek gerçek, Babıâli'yi korumakla görevlendirilen yeni taburun komutanı Baloncu Osman Bey'in herkes tarafından sıkı bir İttihatçı olarak bilindiğidir". Bkz. Ömer Buçukcu, **II. Meşrutiyet Dönemi Osmanlı Hükümetleri ve Osmanlı Dış Politikası (1908-1913)**, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2012, s.231. Tahsin Uzer ise hatıralarında "*Uşak Redif Taburu, Bab-ı Ali'nin muhafazası ile görevli idi. Tabur Komutanı Ahmet Bey daha evvel ikna edilmiş olduğu cihetle mukabele etmediler*", diyerek Tabur komutanının ismini Ahmet Bey olarak beyan etmektedir. Bkz. Tahsin Uzer, **Makedonya Eşkıyalık Tarihi ve Son Osmanlı Yönetimi**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1979s.318-322.

⁹¹ Şevket Süreyya Aydemir, **Makedonya'dan Orta Asya'ya Enver Paşa, Cilt II (1908-1914)**, İstanbul, Remzi Kitapevi, 1971, s.382-383.

⁹² Necmettin Alkan, **Ve Selanik Düştü...1912-1913 Balkan Savaşı ve Hezimet**, İstanbul, Timaş Yayınları, 2014, s.270.

Uşak Redif Taburu ve Yaptığı Hizmetler

bölük mülazım-ı sâni ile birer tabur kâtibi görev yapmaktaydı. Bunların dışında Mukaddem Uşak Redif Taburunda bir tüfekçi ustası da istihdam edilmekteydi.

1891 yılına gelindiğinde Uşak Mukaddem Taburunun II. Ordu, 9.Redif Mukaddem Kolordusu, 18.Kütahya Tümeni, 35.Kütahya Tugayı, 70.Afyon Alayına, Uşak Tâli Taburunun da II. Ordu, 15.Redif Tâli Kolordusu, 30.Afyon Tümeni, 59.Afyon Tugayı, 118.Afyon Alayına bağlı olduğu görülmektedir. 1892 yılında, mukaddem ve tâli redif taburları tekrar birleştirilerek, her sancakta dört bölüklü tek bir redif taburu kurulması öngörülmüştür. Uşak'ta da mukaddem ve tâli redif taburları, Uşak Redif Taburu adı altında tekrar birleştirilerek, II. Ordu, 26.Alayın 1.Uşak Taburu olarak adlandırılmıştır. 1900'lü yılların başında Uşak'ta, 1.İlave Redif Taburu, 2.İlave Redif Taburu ve süvari bölüğü oluşturulmuşsa da birliklerin ömrü uzun olmamış, kısa süre sonra lağvedilmiştir. 1908 yılına gelindiğinde redif teşkilatı yeniden düzenlenmiş, altı redif müfettişliği kurulmuş, II. Ordu, 2.Bandırma Redif Fırkası, 12.Kütahya Redif Livası, 26.Uşak Redif Alayının 1.Taburu konumunda olan Uşak Redif Taburu, İzmir Redif Müşirliğine bağlanmıştır. Uşak, sadece redif taburuna değil, 1908-1911 yılları arasında hem Uşak Redif Alayına, hem de Uşak Redif Tümenine ev sahipliği yapmıştır.

1862 Karadağ Savaşında, Yunan hududunun korunmasında, Yemen İsyanının bastırılmasında, 1897 yılında Osmanlı Devleti ile Yunanistan arasındaki savaşta ve Balkan Harbinde aktif görev aldığını tespit edebildiğimiz Uşak Redif Taburu, bulunduğu bölgede asayişin sağlanmasında ve isyanların bastırılmasında etkili olmuştur.

1849-1913 yılları arasında Uşak Redif Taburunun örgütlenmesi, zaman içindeki yapısal değişiklikleri ve katıldığı askeri faaliyetleri ile ilgili ulaşılabildiğimiz bilgiler, Uşak Redif Taburuna ilişkin bilgilerin küçük bir kısmı olup, ileride yapılacak daha kapsamlı araştırmalarla Uşak Redif Taburu hakkındaki bilgiler gün yüzüne çıkacaktır.

Redif birlikleri, aktif askerlik görevini tamamlamış, yılın sadece belirli bir zamanında kaza merkezine gelerek bir ay süreyle eğitim yapan, disiplin ve eğitim eksikliği bulunan askerlerden oluştuğu için katıldıkları savaşlarda ağır kayıplar vermişler, türkülere, ağıtlara konu olmuşlardır. Redif birliklerine yönelik araştırmaların çoğalması, son dönem Osmanlı ordu teşkilatı içerisinde yer alan redif teşkilatına ilişkin ayrıntıların ortaya çıkmasına ve yerel tarih araştırmalarına yeni bir soluk getirecektir.

KAYNAKÇA

Arşiv Belgeleri

BOA., A.MKT.MHM., 348/12.

BOA., A.MKT.MVL., 123/5.

BOA., BEO, 264/19775.

BOA., BEO., 1108/83098;

BOA., BEO., 1119/83870.

BOA., BEO., 1631/122280

BOA., BEO., 18/1288.

BOA., BEO., 4198/314850;

BOA., BEO., 746/55928

BOA., BEO., 753/56408

BOA., BEO., 798/59831.

BOA., BEO., 802/60118.

BOA., BEO., 805/60356.

BOA., BEO., 83/6217.

BOA., BEO.,3804/285293

BOA., DH.İD., 180/8.

BOA., DH.MKT, 1378/54.

BOA., DH.MKT., 1340/5.

BOA., DH.MKT., 2520/40

BOA., DH.MKT., 627/78

BOA., İ.AS., 11/1312.

BOA., İ.AS., 16/1314.

BOA., İ.AS., 27/1316.

BOA., İ.AS., 47/1321.

BOA., İ.AS., 80/1327.

BOA., İ.DH.803/65044

BOA., İ.HB., 109/1330

BOA., İ.HB., 114/1330.

BOA., İ.HB., 136/1331.

BOA., İ.HB., 154/1332.

BOA., İ.HB., 58/1328;

BOA., İ.HB., 58/41

BOA., MVL., 387/37.

- BOA., MVL., 609/8.**
BOA., Y.A.HUS., 166/20.
BOA., Y.A.RES, 7/47;
BOA., Y.MTV., 132/224.
BOA., Y.MTV., 138/29
BOA., Y.MTV., 14/89.
BOA., Y.MTV., 167/129.
BOA., Y.MTV., 194/113.
BOA., Y.MTV., 22/52.
BOA., Y.MTV., 98/26.
BOA., Y.MTV., 98/41;
BOA., Y.PRK. ASK., 121/30
BOA., Y.PRK., ASK., 232/124.
BOA., Y.PRK.ASK., 121/136.
BOA., Y.PRK.ASK., 121/21
BOA., Y.PRK.ASK., 121/48
BOA., Y.PRK.ASK., 121/64;
BOA., Y.PRK.ASK., 121/77.
BOA., Y.PRK.ASK., 123/23;
BOA., Y.PRK.ASK., 6/75.
BOA., Y.PRK.EŞA., 26/125.
BOA., Y.PRK.KOM., 11/21.
BOA.,MF.MKT., 681/6.

Salnameler

- H.1287 (M.1870-1871) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi**
H.1288 (M.1871-1872) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi
H.1289 (M.1872-1873) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi
H.1290 (M.1873-1874) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi
H.1291 (M.1874-1875) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi
H.1292 (M.1875-1876) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi
H.1293 (M.1876-1877) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi
H.1302 (M.1884-1885) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi
H.1303 (M.1885-1886) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi
H.1304 (M.1886-1887) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi
H.1305 (M.1887-1888) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1306 (M.1888-1889) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi (Def'a 16)

H.1306 (M.1888-1889) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi (Def'a 17)

H.1307 (M.1889-1890) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1310 (M.1892-1893) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1311 (M.1893-1894) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1312 (M.1894-1895) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1313 (M.1895-1896) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1314 (M.1896-1897) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1315 (M.1897-1898) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1316 (M.1898-1899) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1317 (M.1899-1900) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1318 (M.1900-1901) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1320 (M.1902-1903) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1321 (M.1903-1904) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1322 (M.1904-1905) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1323 (M.1905-1906) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1324 (M.1906-1907) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1325 (M.1907-1908) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

H.1325 (M.1907-1908) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi

Salname-i Askeri, (H.1326, Rumi 1324), Dersaadet, Matbaa-i Askeriye, 1324.

Kitap, Tez, Makale ve Bildiriler

ADITATAR, Funda, “*İzmir İngiliz Başkonsolosluğunun Askeri İstihbarat Faaliyetleri (1878-1914)*”, **Tarih İncelemeleri Dergisi**, Cilt: XXVI, Sayı:1, İzmir, 2011.

ALKAN, Necmettin, **Ve Selanik Düştü...1912-1913 Balkan Savaşı ve Hezimet**, İstanbul, Timaş Yayınları, 2014.

ALPAT, Levent, **Bir Osmanlı Askerinin Anıları Balkan Savaşı'ndan Kurtuluş'a**, Yayına Hazırlayan: Ahmet Mehmetefendioğlu-Ozan Arslan, İzmir, Şenocak Yayınları, 2010.

ARSLAN, Barış, **H.1265 (M.1849) Devlet Salnamesine Göre Osmanlı İdari Yapısı**, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2007.

AYDEMİR, Şevket Süreyya, **Makedonya'dan Orta Asya'ya Enver Paşa, 1897-1976**, İstanbul, Remzi Kitapevi, 1972.

Balkan Savaşı'na Katılan Komutanların Yaşam Öyküleri (Alay ve Daha Üst Birlik Komutanları), Ankara, ATASE Yayınları, 2004.

1328 Balkan Harbi'nde Şark Ordusu Kumandanı Abdullah Paşa'nın Balkan Harbi Hatıraları, Hazırlayanlar: Tahsin Yıldırım-İbrahim Öztürkçü, İstanbul, Dün Bugün Yarın Yayınları, 2012.

BOLAT, Cahide, **Redif Askeri Teşkilatı (1834-1876)**, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2000.

BUÇUKCU, Ömer, **II. Meşrutiyet Dönemi Osmanlı Hükümetleri ve Osmanlı Dış Politikası (1908-1913)**, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2012.

ÇADIRCI, Musa, "*Anadolu'da Redif Askeri Teşkilatının Kuruluşu*", **Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Tarih Araştırmaları Dergisi**, Cilt: 8, Sayı:14, Ankara, 1963.

ÇADIRCI, Musa, "*Redif Askeri Teşkilatı*", **Yedinci Askeri Tarih Semineri Bildirileri I**, Ankara, Genelkurmay Basım Evi, 2000.

ÇAKALOĞLU, Cengiz, "*Yemen İsyanı ve Uşak Redif Taburu (1891-1892)*", **II. Uşak Sempozyumu (13-15 Ekim 2011) Bildirileri**, Uşak, 2012.

ÇAKMAK, Biray, "*Geç Dönem Osmanlı İmparatorluğu'nda Afet Yönetimi: 1894 Büyük Uşak Yangını*", **Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, Sayı:15, Güz 2011.

ÇAKMAK, Biray, "*Osmanlı Devleti'nde İletişim Modernleşmesinin Taşra Boyutu: Uşak Kazası'nda Posta ve Telgraf Hizmetleri (1870-1912)*", **Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, 2015 Bahar (22).

DENY, J., "*Redif Maddesi*", **MEB İslam Ansiklopedisi**, Cilt:9, İstanbul, 1964.

ER, Serkan, **Osmanlı Ordusu'nda Seferberlik Planı: Balkan Harbi Örneği**, Genelkurmay Başkanlığı, Harp Akademileri Komutanlığı, Stratejik Araştırmalar Enstitüsü Müdürlüğü, Strateji ve Stratejik Araştırmalar Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2012.

GEDİK, Emine Gedik, **Arşiv Belgelerine Göre Kütahya Redif Taburu ve Redif Kışlası**, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler

Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kütahya, 2015.

KÜÇÜK, Cevdet, “*Bâbü’lî Baskını*”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, Cilt:4, İstanbul, 1991.

KÜRELİ, Yeşim, **1908-1914 Yılları Arasında Osmanlı’da Hükümet Darbeleri ve Sonuçları**, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2007.

Mehmet Beşikçi, “*Balkan Harbi’nde Osmanlı Seferberliği ve Redif Teşkilatının İflası*”, **Türkiye Günlüğü**, No:110, Bahar 2012, s.22, https://www.academia.edu/2153972/Balkan_Harbinde_Osmanli%C4%B1_Seferberli%C4%9Fi_ve_Redif_Te%C5%9Fkilat%C4%B1n%C4%B1n_%C4%B0flas%C4%B1 (Erişim tarihi: 30.09.2016).

“*Müstahfiz*”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, Cilt:32, İstanbul, 2006.

Ömer Seyfettin, **Balkan Hatıraları**, Hazırlayan: Tahsin Yıldırım, Dün Bugün Yarın Yayınları, İstanbul, 2011.

ÖZCAN, Abdülkadir, “*Redif Maddesi*”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, Cilt:34, İstanbul, 2007.

ŞİMŞEK, Ali Rıza, **Osmanlı Ordusunda 18. ve 19.Yüzyıllarda Yapılan İslahat Çalışmaları ve Bu Çalışmalarda Yabancı Uzmanlarının Rolü**, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya, 2006.

Türk Silahlı Kuvvetler Tarihi, III ncü Cilt, 6 ncı Kısım (1908-1920), 1 nci Kitap, Ankara, Genelkurmay Basımevi, 1971.

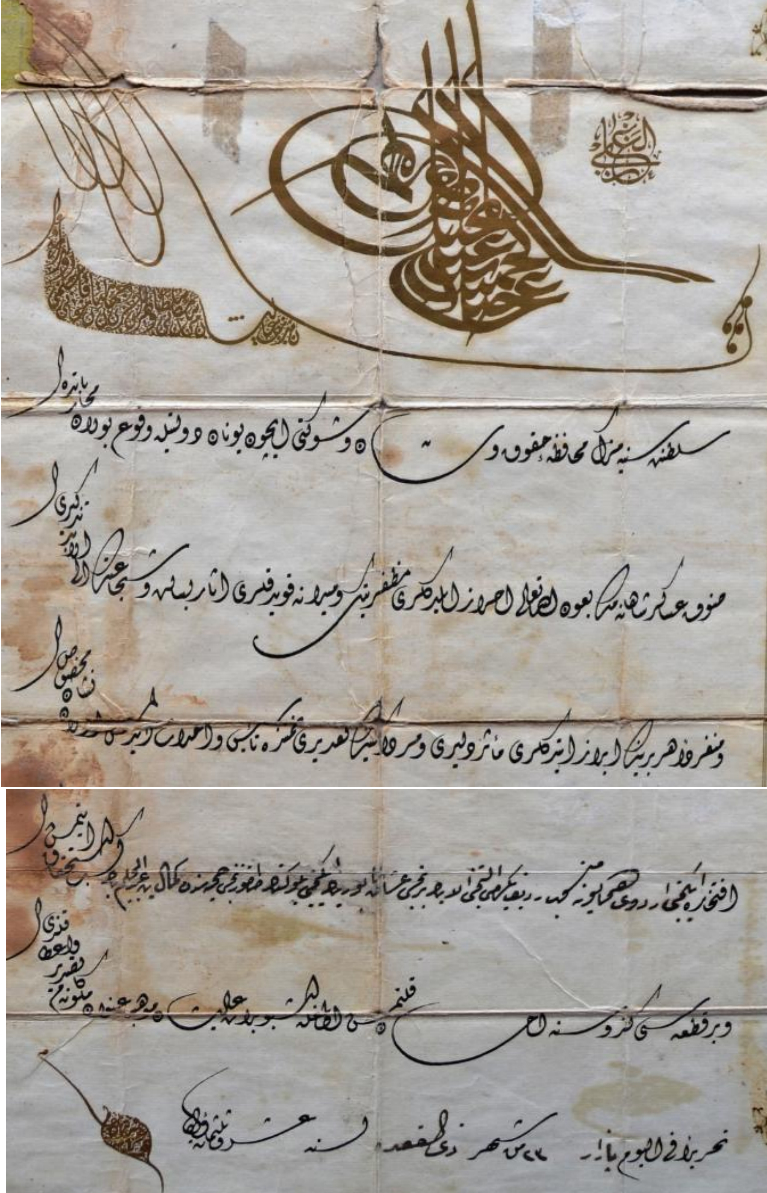
Türk Silahlı Kuvvetler Tarihi III ncü Cilt, 5 nci Kısım (1793-1908), Ankara, Genelkurmay Başkanlığı Yayını, 1978.

UZER, Tahsin, **Makedonya Eşkıyalık Tarihi ve Son Osmanlı Yönetimi**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1979s.318-322.

YÜKSEL, Abdullah, **H.1287 (M.1870)-H.1297 (M.1880) Yılları Arasında Hüdavendiğar Vilayeti Salnamelerinde Kütahya Sancağı**, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kütahya, 2008.

EKLER

Ek 1

Salтанat-ı seniyyemizin muhâ faza-i hukuk ve şan ve şevket için Yunan Devletiyle vuku bulan muhârebâtta sınıf-ı asâkir-i şâhânemin bi-avnillahi

te'âlâ ihraz eyledikleri muzafferiyetin ve meydana koydukları âsâr-ı besalet ve şecâatin ile'-ebed tezkiri ve münferiden her birinin ibraz itdikleri maser diliri ve merdanlığın takdiri zımnında te'sis ve ihdas idilmiş olan nişân-ı mahsus-ı iftihâre İkinci Ordu-yı hümayuna mensub Redif Yirmi Altıncı Alayın Birinci Uşak Taburunun İkinci Bölüğünün Dokuzuncu Hücrelerinden Kemal bin Abdülhalim Beğ kesb-i istihkak itmiş ve bir kıt'ası kendüsüne ihsan kılınmış olmağla işbu berat âlişân ve mevheb-i unvan-ı mülukanem tasdir ve i'ta kılındı. Tahriren fi'l-yevm-i Pazar 23 min şehr-i Zilkade li-sene aşer ve selase – mie

(Hicri 23 Zilkade 1310, Miladi 8 Haziran 1893)

**Uşak Redif Taburunda Görev Yapan Kemal Beye Ait Berat
(Uşak Kent Tarihi Müzesi Arşivi)**

Ek 2: Uşak Redif Taburunda Görev Yapan Kemal Beye Ait Madalyalar

Madalyanın Ön Yüzü
El Gazi Abdülhamid Han, El
Müstenidü Bittevfikat-i
Rabbaniye, Melik-ü Devleti'l-
Osmaniye

Madalyanın Arka Yüzü
Yemen'de müessir hüsnü
hizmet ve nezaket ibraz
etmiş olan asakir-i şahaneye
mahsus madalyadır. (Hicri)
1312, (Rumi) 1310, (Miladi
1894)

**Cedid Yemen Madalyası
(Uşak Kent Tarihi Müzesi Arşivi)**

Madalyanın Ön Yüzü
(Ortada) Sultan Abdülaziz Han,
(Etrafında) El Müstenid
Bittevfikat-i Rabbaniye

Madalyanın Arka Yüzü
Karadağ (Hicri) 1279 (Miladi
1862)

**Karadağ Madalyası
(Uşak Kent Tarihi Müzesi Arşivi)**

Madalyanın Ön Yüzü
II. Abdülhamid'in Tuğrası

Madalyanın Arka Yüzü
Yunan Muharebesi
(onun altında)
Yevm-i Pazar (Hicri) 23
Zilkade Sene 1314
(25 Nisan 1897)

Yunan Madalyası
(Uşak Kent Tarihi Müzesi Arşivi)

Uşak Redif Taburu ve Yaptığı Hizmetler

EK 3: HÜDAVENDİGAR VİLAYETİ SALNAMELERİNE GÖRE UŞAK REDİF TABURUNDA GÖREV YAPAN ASKERİ PERSONELİN YILLARA GÖRE DAĞILIMI

TABLO 1: HASSA 5.REDİF ALAYI 4.UŞAK REDİF TABURUNDA H.1287 (M.1870-1871)-H.1294 (1877-1878) YILLARI ARASINDA GÖREV YAPAN ASKERİ PERSONEL

Kadro Durumu	H.1287 (M.1870-1871)	H.1288 (M.1871-1872)	H.1289 (M.1872-1873)	H.1290 (M.1873-1874)	H.1291 (M.1874-1875)	H.1292 (M.1875-1876)	H.1293 (M.1876-1877)	H.1294 (M.1877-1878)
Binbaşı	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet
Kolağası	Ahmet	Ahmet	Ahmet	Ahmet	Ahmet			
Sağ Kolağası						Ali	Ali	Ali
Sol Kolağası						Abdullah	Abdullah	Abdullah
Tabur Kâtibi	Yusuf	Yusuf	Yusuf	Yusuf	Yusuf			
Yüzbaşı	Veli	Veli	Veli			Tevfik	Tevfik	Tevfik
Yüzbaşı	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Hazım	Hazım i	Hazım
Yüzbaşı	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Emrullah	Emrullah	Emrullah
Yüzbaşı	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet
Yüzbaşı	Mustafa	Mustafa	Mustafa	Mustafa	Mustafa	Osman	Osman	Osman
Yüzbaşı	Veli	Veli A	Veli	Veli	Veli	Veli	Veli	Veli
Yüzbaşı	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet
Yüzbaşı	Ahmet	Ahmet	Ahmet	Ahmet	Ahmet	Ahmet	Ahmet	Ahmet

Kaynak: **H.1287 (M.1870-1871) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi**, s.124; **H.1288 (M.1871-1872) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi**, s.124; **H.1289 (M.1872-1873) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi**, s.94; **H.1290 (M.1873-1874) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi**, s.104; **H.1291 (M.1874-1875) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi**, s.99; **H.1292 (M.1875-1876) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi**, s.107; **H.1293 (M.1876-1877) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi**, s.104; Abdullah Yüksel, **H.1287 (M.1870)-H.1297 (M.1880) Yılları Arasında Hüdavendigâr Vilayeti Salnamelerinde Kütahya Sancağı**, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kütahya, 2008, s.221. a

**TABLO 2: H. 1302 (M.1884-1885)-H.1307 (M.1889-1890) YILLARI ARASINDA
UŞAK MUKADDEM VE TÂLİ REDİF TABURUNDA GÖREV YAPAN ASKERİ PERSONEL**

	1302 (M.1884-1885)	H.1303 (M.1885- 1886)	H.1304 (M.1886-1887)	H.1305 (M.1887-1888)	H.1306 (M.1888- 1889) (Def'a 16)	H.1306 (M.1888-1889) (Def'a 17)	H.1307 (M.1889-1890)
Kaymakam	İbrahim Şükrü (4.Dereceden Mecidi)	İbrahim Şükrü (4.Dereceden Mecidi)	İbrahim Şükrü (4.Dereceden Mecidi, İngiltere Kırım, Silistre, Karadağ Madalyaları)	İbrahim Şükrü (4.Dereceden Mecidi, İngiltere Kırım, Silistre, Karadağ Madalyaları)		Abdülhalim Bey	Abdülhalim Bey
MUKADDEM TABURU							
Binbaşı	Galip (4.Dereceden Mecidi Madalyası)	Galip (4.Dereceden Mecidi, Kırım İngiltere Madalyaları)	Galip (4.Dereceden Mecidi, Kırım İngiltere Madalyaları)	Galip (4.Dereceden Mecidi, Kırım İngiltere Madalyaları)	Galip (4.Dereceden Mecidi, Kırım İngiltere Madalyaları)	Galip (4.Dereceden Mecidi, Kırım İngiltere Madalyaları)	Hakkı
Kolağası	Mehmet Ali	Mehmet Ali			Ali	Ali	Ali
Kâtip		İsmail	İsmail	İsmail	İsmail	İsmail	İsmail
Tüfekçi					İbrahim Usta	İbrahim Usta	İbrahim Usta
1.Bölük Yüzbaşısı					Ahmet	Rahmi	Rahmi
1.Bölük Mülazım- ı Evveli					---	---	---
1.Bölük Mülazım- ı Sânis					Mahmut		

Uşak Redif Taburu ve Yaptığı Hizmetler

2.Bölük Yüzbaşısı					Hacı Veli	Hacı Veli	Hacı Veli (5.Dereceden Mecidi)
2.Bölük Mülazım-1 Evveli					Mustafa	Mustafa	Mustafa
2.Bölük Mülazım-1 Sânisî						Mehmet	Mehmet
3.Bölük Yüzbaşısı					Ali (5. Dereceden Mecidi, Plevne Nişanı, Kırım İngiltere, Karadağ Madalyaları)	Ali (5. Dereceden Mecidi, Plevne, Kırım İngiltere Madalyaları)	Ali (5. Dereceden Mecidi)
3.Bölük Mülazım-1 Evveli					Mehmet	Mehmet	Mehmet
3.Bölük Mülazım-1 Sânisî					Mehmet	Musa	Mehmet
4.Bölük Yüzbaşısı					Hasan	Hasan (Karadağ Nişan ve Madalyası)	Hasan (Karadağ Nişan ve Madalyası)
4.Bölük Mülazım-1 Evveli					Abdülvahid	Abdülvahid	Abdülvahid
4.Bölük Mülazım-1 Sânisî					Musa		Musa
TALİ TABURU							
Binbaşı	Salih	Salih	Salih (Kırım İftihar İngiltere)	Salih (Kırım İftihar İngiltere)	Salih (Kırım İftihar İngiltere)	Salih	Salih (Kırım

Mehmet Karayaman

			Madalyası)	Madalyası)	Madalyası)		İftihar Madalyası)
Kolağası	Adil (5.Dereceden Mecidi)	Adil (5.Dereceden Mecidi)	Adil (5.Dereceden Mecidi)	Adil (5.Dereceden Mecidi)	Adil (5.Dereceden Mecidi)	Mehmet Reşit (Girit Madalyası)	Mehmet Reşit
Kâtip		Adil	Süleyman Kamil (Girit Madalyası)	Süleyman Kamil (Girit Madalyası)	Süleyman Kamil (Girit Madalyası)		Süleyman Kamil (Girit Madalyası)
1.Bölük Yüzbaşısı					İbrahim	İbrahim	İbrahim
1.Bölük Mülazımı					Mustafa	Mustafa	Mustafa
2.Bölük Yüzbaşısı					Mustafa	Mustafa	Mustafa
2.Bölük Mülazımı					Ahmet	Ahmet	Ahmet
3.Bölük Yüzbaşısı					Hacı Kasım	Hacı Kasım	Hacı Kasım
3.Bölük Yüzbaşısı					Süleyman (5.Dereceden Mecidi)	Süleyman (5.Dereceden Mecidi)	Süleyman
3.Bölük Mülazımı					İsmail		
4.Bölük Yüzbaşısı					Mustafa	Mustafa	Mustafa
4.Bölük Mülazımı					Hurşit (İftihar Madalyası)	Hurşit (İftihar Madalyası)	Hurşit (İftihar Madalyası)

Kaynak: **H.1302 (M.1884-1885) Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi**, s.528; **H.1303 (M.1885-1886) Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi**, s.303; **H.1304 (M.1886-1887) Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi**, s.192; **H.1305 (M.1887-1888) Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi**, s.97; **H.1306 (M.1888-1889) Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi (Def'a 16)**, s.231-232; **.1306 (M.1888-1889) Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi (Def'a 17)**, s.1230-130, **H.1307 (M.1889-1890) Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi**, s.314-315.

Uşak Redif Taburu ve Yaptığı Hizmetler

TABLO 3A: H.1310 (M.1892-1893)-H.1316 (M.1898-1899) YILLARI ARASINDA 2.ORDUYA BAĞLI 26.ALAYIN 1.UŞAK REDİF TABURUNDA GÖREV YAPAN ASKERİ PERSONEL

Kadro Durumu	H.1310 (M.1892-1893)	H.1311 (M.1893-1894)	H.1312 (M.1894-1895)	H.1313 (M.1895-1896)	H.1314 (M.1896-1897)	H.1315 (M.1897-1898)	H.1316 (M.1898-1899)
Kaymakam	Abdülhalim	Abdülhalim	Abdülhalim	Abdülhalim	Abdülhalim	Abdülhalim	Abdülhalim
Binbaşı	İsmail Hakkı (4.Dereceden Mecidi)	İsmail Hakkı (4.Dereceden Mecidi)	İsmail Hakkı (4.Dereceden Mecidi)	Mehmet Emin (5.Dereceden Mecidi)	Mehmet Emin (5.Dereceden Mecidi)	Mehmet Emin (5.Dereceden Mecidi)	Mehmet Emin (5.Dereceden Mecidi)
Kolağası		Ali (5.Dereceden Mecidi)	Ali	Ali (5.Dereceden Mecidi)	Hamit	Cevdet	Cevdet
Kâtip	İsmail	İsmail	İsmail		İsmail	İsmail	İsmail
Tüfekçi	İbrahim Usta	İbrahim Usta	İbrahim Usta	İbrahim Usta	İbrahim Usta		İbrahim Usta
Depo Memuru Mülazım-ı Evveli	Mustafa	Mustafa	Mustafa	Mustafa	Mustafa		Mustafa
Depo Muavini				Ahmet	Ahmet		Osman
1.Bölük Yüzbaşısı	Rahmi	Rahmi	Rahmi	Rahmi	Rahmi	Rahmi	Rahmi
1.Bölük Mülazım-ı Evveli	Ahmet	Ahmet (5 M)	Ahmet (5.Dereceden Mecidi)	Ahmet (5.Dereceden Mecidi)	Halit	Halit	Şükrü
1.Bölük Mülazım-ı Sânis	Mahmut	Mehmet Kamil	Mehmet Kamil	Kamil	Mehmet Kamil	Ali	Ali
2.Bölük Yüzbaşısı	Hacı Veli (5 M Kırım, Karadağ Madalyası)	Hacı Veli (5 M İftihar, Kırım Madalyaları)	Ömer (5.Dereceden Mecidi)	Ahmet	Ahmet (Girit Madalyası)	Ahmet (Girit Madalyası)	Ahmet (Girit Madalyası)
2.Bölük	Mustafa	Mustafa	Mustafa	Mustafa	Mustafa	Mustafa	Mustafa

Mehmet Karayaman

Mülazım-ı Evveli							
2.Bölük Mülazım-ı Sânisî	Hacı Salih			Ahmet Necip	Seyit	Seyit	Seyit
3.Bölük Yüzbaşısı	Ali	Ali Rıza (5.Dereceden Mecidi, Plevne Madalyası)	Ali (5.Dereceden Mecidi, Plevne Madalyası)	Ali Rıza (5.Dereceden Mecidi, Plevne Madalyası)	Ali Rıza (5.Dereceden Mecidi, Plevne Madalyası)	Ali Rıza (5.Dereceden Mecidi, Plevne Madalyası)	Ali Rıza (5.Dereceden Mecidi, Plevne Madalyası)
3.Bölük Mülazım-ı Evveli	Memiş (Girit Madalyası)	Memiş	Memiş	Memiş	Hasan	Memiş	Memiş
3.Bölük Mülazım-ı Sânisî	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet	Mehmet
4.Bölük Yüzbaşısı	Hasan	Hasan	Hasan	Hasan	Hasan	Hasan	Hasan
4.Bölük Mülazım-ı Evveli	Abdülvahid		Abdülvahid	Süleyman (5.Dereceden Mecidi)	Süleyman (5.Dereceden Mecidi)	Süleyman (5.Dereceden Mecidi)	Süleyman (5.Dereceden Mecidi)
4.Bölük Mülazım-ı Sânisî	Musa	Musa	Musa	Musa	Musa	Musa	Musa
Misafir Yüzbaşısı		Ömer (5.Dereceden Mecidi)		Ömer (5.Dereceden Mecidi)	Ömer (5.Dereceden Mecidi)	Ömer (5.Dereceden Mecidi, İftihar Madalyası)	Ömer (5.Dereceden Mecidi, İftihar Madalyası)

Kaynak: **H.1310 (M.1892-1893) Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi**, s.200; **H.1311 (M.1893-1894) Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi**, s.198-199; **H.1312 (M.1894-1895) Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi**, s.261-262; **H.1313 (M.1895-1896) Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi**, s.326-327; **H.1314 (M.1896-1897) Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi**, s.260; **H.1315 (M.1897-1898) Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi**, s.250; **H.1316 (M.1898-1899) Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi**, s.169-170.

Uşak Redif Taburu ve Yaptığı Hizmetler

TABLO 3B: H.1317 (M.1899-1900)-H.1321 (M.1903-1904) YILLARI ARASINDA 2.ORDUYA BAĞLI 26.ALAYIN 1.UŞAK REDİF TABURUNDA GÖREV YAPAN ASKERİ PERSONEL

Kadro Durumu	H.1317 (M.1899-1900)	H.1318 (M.1900-1901)	H.1320 (M.1902-1903)	H.1321 (M.1903-1904)
Kaymakam	Bekir Sami (4.Dereceden Osmanî, 5.Dereceden Mecidî, Plevne Madalyaları)	Bekir Sami (4.Dereceden Osmanî, 5.Dereceden Mecidî, Plevne Madalyaları)	Bekir Sami (4.Dereceden Osmanî, 5.Dereceden Mecidî, Plevne Madalyaları)	
Binbaşı	İbrahim Edhem	İbrahim Edhem	Rasim (4.Dereceden Osmanî, 4.Dereceden Mecidî, İftihar ve Yunan Madalyaları)	Rasim (4.Dereceden Osmanî, 4.Dereceden Mecidî, Girit ve Yunan Madalyaları)
Kolağası	İbrahim Cevdet	İbrahim Cevdet	İbrahim Cevdet (Yunan Madalyası)	Cevdet (Yunan Madalyası)
Kâtip	İsmail	İsmail	İsmail (Yemen ve Yunan Madalyası)	İsmail (Yemen ve Yunan Madalyası)
Alay Kâtibi	İbrahim Usta		Ahmet	Ahmet (5.Dereceden Mecidî)
Tüfekçi	Mustafa	İbrahim Usta	İbrahim Usta (Yemen ve Yunan Madalyaları)	İbrahim Usta (Yemen ve Yunan Madalyaları)
Depo Memuru Mülazım-ı Evveli		Mustafa	Mustafa	Mustafa (5.Dereceden Mecidî)
Depo Muavini	Halil			
1.Bölük Yüzbaşısı	Şükrü	Halil	Halil (Yunan Madalyası)	Halil (Yunan Madalyası)
1.Bölük Mülazım-ı Evveli	Münhal	Münhal	Ahmet (5.Dereceden Mecidî)	Ahmet (5.Dereceden Mecidî)
1.Bölük Mülazım-ı Sânisi	Ahmet (Girit Madalyası)	Münhal	Ali (Yunan Madalyası)	
2.Bölük Yüzbaşısı	Mustafa	Ahmet (Girit Madalyası)	Ahmet (Girit ve Yunan Madalyaları)	Ahmet (Girit ve Yunan Madalyaları)

Mehmet Karayaman

2.Bölük Mülazım-ı Evveli	Seyit	Mustafa	Mustafa (Yemen ve Yunan Madalyaları)	Mustafa (Yemen ve Yunan Madalyaları)
2.Bölük Mülazım-ı Sânisî	Ali Rıza (5.Dereceden Mecidi, Plevne Madalyası)	Seyit	Seyit (Yunan Madalyası)	Seyit (Yunan Madalyası)
3.Bölük Yüzbaşı	Mehmet	Ali Rıza (5.Dereceden Mecidi, Plevne Madalyası)	Rıza (Plevne, Yemen, Yunan Madalyaları)	Ali Rıza (5.Dereceden Mecidi, Plevne, Yemen, Yunan Madalyaları)
3.Bölük Mülazım-ı Evveli	Mehmet	Memiş	Mustafa (Yemen ve Yunan Madalyaları)	Memiş (Yunan Madalyası)
3.Bölük Mülazım-ı Sânisî	Hasan	Mehmet	Mehmet (Yemen ve Yunan Madalyaları)	Mehmet (Yemen ve Yunan Madalyaları)
4.Bölük Yüzbaşı	Süleyman (5.Dereceden Mecidi)	Hasan	Hasan (Yemen ve Yunan Madalyaları)	Hasan (Yemen ve Yunan Madalyaları)
4.Bölük Mülazım-ı Evveli	Musa	Süleyman (5.Dereceden Mecidi)	Süleyman (4.Dereceden Mecidi, Yunan Madalyası)	Süleyman (4.Dereceden Mecidi, Yunan Madalyası)
4.Bölük Mülazım-ı Sânisî	Ömer (İftihar Madalyası)	Musa	Musa (5.Dereceden Mecidi, Yemen ve Yunan Madalyaları)	Musa (5 M, Yemen ve Yunan Madalyaları)
Misafir Yüzbaşı /Açıktan Yüzbaşı	Hasan Hakkı	Ömer (İftihar Madalyası), Misafir Mülazım-ı Sani Şükrü	Ömer (5.Dereceden Mecidi, Yunan Madalyası)	Ömer (5.Dereceden Mecidi, Yunan Madalyası)
1.İlave Taburuna Memur Mülazım-ı Evvel	Hasan	Hasan Hakkı	Hasan Hakkı (Yunan Madalyası)	Hasan Hakkı (Yunan Madalyası)
2.İlave Taburuna Memur Mülazım-ı Sani	Hasan	Hasan (5.Dereceden Mecidi)	Hasan (5.Dereceden Mecidi)	Hasan (5.Dereceden Mecidi)
İlave Redif Alayı Kumandanı		Binbaşı Esat (4.Dereceden Osmanî 317, 5.Dereceden Mecidi, 310)	Binbaşı (Esat (4.Dereceden Mecidi)	
Misafir Yüzbaşı	Ömer Efendi (İftihar Madalyası)			

Uşak Redif Taburu ve Yaptığı Hizmetler

Misafir Mülazım-ı Sâni		Mehmet	
Misafir Mülazım-ı Sâni		Sabri	
Uşak Süvari Bölüğü Takım Kumandanı Süvari Yüzbaşı Vekili		Mehmet (5.Dereceden Mecidi)	Mehmet (5.Dereceden Mecidi)

Kaynak: H.1317 (M.1899-1900) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi, s.221-222; H.1318 (M.1900-1901) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi, s.223-224; H.1320 (M.1902-1903) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi, s.230-231; H.1321 (M.1903-1904) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi, s.237-238.

TABLO 3C: H.1322 (M.1904-1905)-H.1325 (M.1907-1908) YILLARI ARASINDA 2.ORDUYA BAĞLI 26.ALAYIN 1.UŞAK REDİF TABURUNDA GÖREV YAPAN ASKERİ PERSONEL

Kadro Durumu	H.1322 (M.1904-1905)	H.1323 (M.1905-1906)	H.1324 (M.1906-1907)	H.1325 (M.1907-1908)	H.1326 (M.1908-1909) Salname-i Askeri
Kaymakam	Mustafa (4.Dereceden Osmanî, 4.Dereceden Mecidi)	Mustafa (4.Dereceden Osmanî, 4.Dereceden Mecidi)	Mustafa (4.Dereceden Osmanî, 4.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat)	Mustafa (4.Dereceden Osmanî, 4.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat)	Mustafa, (Baba Adı Ahmet)
Binbaşı	Rasim (4.Dereceden Osmanî, 4.Dereceden Mecidi, Girit ve Yunan Madalyaları)	Rasim (4.Dereceden Osmanî, 4.Dereceden Mecidi, Yunan Madalyası)	Rasim (4.Dereceden Osmanî, 4.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat ve Yunan Madalyası)	Rasim (4.Dereceden Osmanî, 4.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat ve Girit Madalyası)	Rasih, (Baba Adı Hakkı)
Kolağası	Cevdet (Yunan Madalyası)	Salih Sami (5 M, Yunan, Yemen Madalyaları)	Salih (5.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat, Yunan, Yemen Madalyaları)	Sami (5.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat, Yemen ve Yunan Madalyaları)	Sami, (Baba Adı Mustafa)
Kâtip		İsmail (Yemen ve Yunan Madalyası)	İsmail Hakkı (Gümüş Liyakat, Yemen ve Yunan)	İsmail (Yemen ve Yunan Madalyaları)	İsmail, Mustafa
Tüfekçi	İbrahim Usta (Yemen ve Yunan Madalyaları)	Münhal	Yusuf	Yusuf (Gümüş Liyakat)	Yusuf, (Baba Adı İbrahim)
Depo Memuru			Hasan Tahsin	Hasan Tahsin	Hasan, (Baba Adı Mustafa)

Mehmet Karayaman

Mülazım-1 Evveli			(5.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat ve Yunan)	(5.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat ve Yunan)	
1.Bölük Yüzbaşısı	Halil (Yunan Madalyası)	Ahmet (5.Dereceden Mecidi)	Ahmet (5.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat)	Ahmet (5.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat)	Ahmet, (Baba Adı İsmail)
1.Bölük Mülazım-1 Evveli	Ahmet (5.Dereceden Mecidi)	Münhal	Mehmet (Gümüş Liyakat)	Mehmet (Gümüş Liyakat)	Mehmet, (Baba Adı İsmail)
1.Bölük Mülazım-1 Sânisi	Sabri (Yunan Madalyası)	Münhal	Seyit Mehmet (Gümüş Liyakat)	Seyit Mehmet	Seyit Mehmet, (Baba Adı Süleyman)
2.Bölük Yüzbaşısı	Ahmet (M 5, Girit ve Yunan Madalyaları)	Şefik (Yunan)	Mehmet Şefik (Gümüş Liyakat ve Yunan Madalyaları)	Mehmet Şefik (Yunan Madalyası)	Mehmet Şefik, (Baba Adı Ahmet)
2.Bölük Mülazım-1 Evveli	Mustafa (Yemen ve Yunan Madalyaları)	Münhal	Mustafa (Gümüş Liyakat, Yemen, Yunan Madalyaları)	Mustafa	Mustafa, (Baba Adı Yusuf)
2.Bölük Mülazım-1 Sânisi	Seyit (Yunan Madalyası)	Münhal	Münhal	Münhal	---
3.Bölük Yüzbaşısı	Ali Rıza (5.Dereceden Mecidi, Plevne, Yemen, Yunan Madalyaları)	Mustafa (5.Dereceden Mecidi)	Mustafa (5.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat ve Yunan Madalyaları)	Mustafa (5.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat ve Yunan Madalyaları)	Mustafa, (Baba Adı Ömer)
3.Bölük Mülazım-1 Evveli	Memiş (Yunan Madalyası)	Münhal	Hacı Mehmet Muhsin (Gümüş Liyakat)	Hacı Mehmet Muhsin (Gümüş Liyakat)	Mehmet Memiş, (Baba Adı Ali)
3.Bölük Mülazım-1 Sânisi		Münhal	Münhal	Münhal	---

Uşak Redif Taburu ve Yaptığı Hizmetler

4.Bölük Yüzbaşı	Hasan (Yemen ve Yunan Madalyaları)	Derviş	Derviş (Gümüş Liyakat Madalyası)	Derviş (Gümüş Liyakat Madalyası)	Derviş, (Baba Adı Seyit)
4.Bölük Mülazım-1 Evveli	Süleyman (4.Dereceden Mecidi, Yunan Madalyası)	Mustafa (Yunan, Yemen Madalyaları)	Süleyman (4.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat, Yunan Madalyaları)	Süleyman (4.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat, Yunan Madalyaları)	Osman, (Baba Adı İsmail)
4.Bölük Mülazım-1 Sânisi		Süleyman (4.Dereceden Mecidi, Yunan Madalyası)	Münhal	Münhal	
Misafir Yüzbaşı /Açıktan Yüzbaşı	Ömer (5.Dereceden Mecidi, Yunan Madalyası)	Ömer (5.Dereceden Mecidi, Yunan Madalyası)	Ömer (5.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat ve Yunan Madalyası)	Ömer (5.Dereceden Mecidi, Gümüş Liyakat ve Yunan Madalyası)	
Uşak Süvari Bölüğü Takım Kumandanı Süvari Yüzbaşı Vekili	Mehmet (5.Dereceden Mecidi)	Mehmet (5.Dereceden Mecidi)			
Süvari Mülazım-1 Sânisi		Mehmet Selahattin	Selahattin (Gümüş Liyakat)	Mehmet Selahattin (Gümüş Liyakat)	

Kaynak: **H.1322 (M.1904-1905) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi**, s.220-221; **H.1323 (M.1905-1906) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi**, s.228-229; **H.1324 (M.1906-1907) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi**, s.423-424; **H.1325 (M.1907-1908) Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi**, s.499; **Salname-i Askeri, (H.1326, Rumi 1324)**, Dersaadet, Matbaa-i Askeriye, 1324, s.691.